

„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ” ЕАД

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2014

Финасовият отчет за годината завършваща на 31.12.2014г. от страница 1 до страница 54 е одобрен и подписан от името на "НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ" ЕАД от:

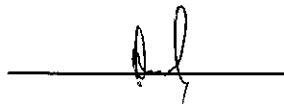
Изпълнителен директор:

Ивайло Кирилов Първанов

Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

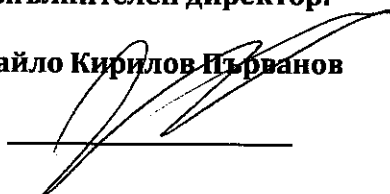

**ДОКЛАД НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА
НА 31.12.2014**

Докладът на ръководството за дейността за годината, завършваща на 31.12.2014г. от страница 1 до страница 23 е одобрен и подписан от името на "НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ" ЕАД от:

Изпълнителен директор:

Ивайло Кирилов Първанов

НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД

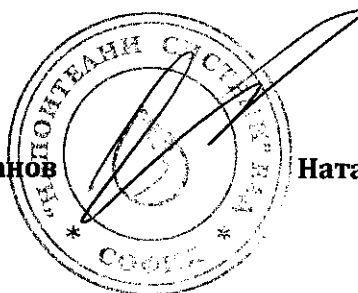
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината към 31.12.2014 г.

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО ЕДНОЛИЧНИЯ АКЦИОНЕР

НА "НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ" ЕАД

Доклад върху финансовия отчет

Извърших одит на приложения финансов отчет на „НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, към 31 декември 2014 година, включващ отчет за финансовото състояние към 31.12.2014 година, отчет за доходите и отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща тогава, както и обобщеното оповестяване на съществени счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейската комисия, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Моята отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основащо се на извършения от мен одит. Моят одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считам, че извършеният от мен одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от мен квалифицирано мнение.

База за изразяване на квалифицирано мнение

1. Представените във финансовия отчет Имоти, машини и съоръжения, включват земи, сгради, съоръжения и машини, с балансови стойности, съответно: 1 665 х.лв., 3 554 х.лв., 5 419 х.лв. и 213 х.лв., които не се използват в дейността и не генерират парични потоци. Ръководството е преценило, че не съществуват индикации за обезценка на въпросните активи към 31.12.2014 г. Възможността за бъдещата им употреба, в дейността на Дружеството, е силно ограничена, поради промени в хидромелиоративната структура и намаляването на напоителните райони в страната. Реализацията на тези имоти, машини и съоръжения е ограничена поради специфичния им характер и регулаторния режим. Поради това нямам достатъчна сигурност, че стойността на тези активи ще бъде възстановена, чрез продажба или използване в дейността на Дружеството, съответно, че балансовите им стойности не са надценени.
2. Във финансовия отчет са представени земи и сгради с балансова стойност, съответно: 6 696 х.лв., 3 505 х.лв., за които Дружеството не притежава безспорни права за собственост. Ръководството е декларирало, че са предприети действия за установяване на собствеността върху въпросните активи, като към края на отчетния период не може да се направи надеждна оценка за каква част от тях Дружеството няма да бъде в състояние да докаже безспорни права на собственост и съответните активи да бъдат отписани. Поради това не бях в състояние да се убедя в разумна степен на сигурност, че представените имоти не са надценени, в отчета за финансовото състояние към 31.12.2014 г., както и дали и в каква степен Дружеството не би претърпяло загуби.
3. През предходния период, със заповед РД-09-394 от 03.06.2013 г. на Принципала, е забранено да се бракуват, демонтират и продават PVC, стоманени, бетонови или етернитови тръбопроводи и други хидромелиоративни съоръжения. Към 31.12.2013 г. и към 31.12.2014 г. в Дружеството няма налична информация за стойността на активи, които са негодни и подлежат на брак. Поради това не бях в състояние да се убедя в разумна степен на сигурност, че представените активи не са надценени, в отчета за финансовото състояние към края на двата периода, както и дали и в каква степен Дружеството не би претърпяло загуби.
4. В отчета за финансовото състояние на Дружеството, към 31 декември 2014 година, в представените материални запаси, са включени обездвижени материали и продукция с балансова стойност, с общ размер 1 744 х.лв. Не съм в състояние, при липса на други доказателства, да се убедя в разумна степен на сигурност относно бъдещата реализация на тези материали в дейността на Дружеството или чрез продажба, за да установя дали това няма да доведе до бъдещи загуби. Поради това нямам достатъчна степен на сигурност относно представените в баланса стойности на тези материали и да определя дали и в какъв размер е надценена балансовата им стойност.
5. Представените търговски вземания, във финансовия отчет за предходния период, включват вземания по осъществена поддръжка на обекти за предпазване от вредното въздействие на водите /ОПВВ/, в размер на 10 675 хил. лв. Въпросните вземания възникват в резултат на признати приходи от тази дейност за 2011 г., 2012 и 2013 г., в размер съответно: 2 007 хил. лв., 3 910 хил. лв. и 4 758 хил. лв. Дейността по ОПВВ за тези периоди е вменена на Дружеството със заповеди на Министъра на земеделието и храните, като за нея не е сключен договор, който да урежда търговските взаимоотношения и дължимата престация. С промени в Закона за водите от 07.03.2014 г., е въведен ред за организиране на дейността по ОПВВ и заплащане на дължимите компенсации във връзка с това, а обществената услуга е възложена на Дружеството, като е предвидена и компенсация за понесените разходи за периода 2011 - 2013 г. На база това през текущия период на Дружеството са възстановени суми под приблизителната оценка на ръководството в размер на 1 785 х.лв. Поради специфичния характер на въпросните вземания и

присъщото ограничение на направените приблизителни оценки в тази връзка, не бях в състояние да оценя надеждно ефекта от наличната информация по отношение на тях към началото на годината, както и разпределението на загубите върху финансовите резултати за текущия и предходните периоди.

6. Не получих достатъчно потвърждения от външни източници за представените търговски вземания и задължения в брутен размер, съответно 8 297 х.лв. и 5 797 х.лв. Поради липсата на движение и спецификата им, не успях да се убедя в разумна степен на сигурност в представените стойности на вземанията в отчета за финансовото състояние.

7. За представените в отчета за финансовото състояние други вземания и задължения към 31.12.2014 г., в размер съответно 716 х.лв. и 612 х.лв., не са получени потвърждения от външни източници. В резултат това и поради липсата на информация относно възникването им не съм в състояние да се убедя в разумна степен на сигурност по отношение съществуването и оценката на същите.

8. Дружеството е в процес на разтрогване на договор с доставчик в резултат, което не са приети и признати част от предявените разходи за текущия период, в размер 282 х.лв. Ръководството счита, че не са налице основания за признаване на въпросните разходи, на база възникналия спор и претенциите спрямо доставчика и договора. Поради наличието на договор и възникналия правен спор не съм в състояние да се убедя в разумна степен на сигурност доколко финансовият резултат за текущия период е подценен.

9. В собствения капитал на Дружеството са включени резерви в размер на 39 511 хил. лв., които са формирани в резултат на преоценка на активи при преминаване към МСФО, разпределение на печалби и други движения, свързани с разпореждания на Принципала. Поради присъщите ограничения, не бях в състояние да се уверя, в разумна степен на сигурност, включително чрез алтернативни одиторски процедури в произхода на резервите.

10. Дейността на Дружеството по водоподаване включва и се осъществява с активи, които са морално и физически остарели, като част от тях не са изцяло под контрол, предвид мащабите, разположението и качествата на инфраструктурата. В резултат на тези обстоятелства, нямам достатъчна степен на сигурност относно това дали подадените количества водни маси към ползвателите се отчитат коректно и се престират в пълнота.

Квалифицирано мнение

По мое мнение с изключение на възможния ефект от въпросите, описани в параграфа „База за изразяване на квалифицирано мнение“, финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на „НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД към 31 декември 2014 г., както и финансовите резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейската комисия.

Параграф за обръщане на внимание

Обръщам внимание на:

1. Раздел Обща информация от Приложенията към финансовия отчет, относно оповестената информацията за Одитния комитет на Дружеството.
2. Оповестеното в Раздел База за изготвяне на финансовите отчети и прилагани съществени счетоводни политики от Приложенията към финансовия отчет, относно възприетата специфична счетоводна политика по отношение на безвъзмездно отдадените дълготрайни материални активи.
3. Оповестеното в точка 6 от Раздел Други оповестявания от Приложенията към финансовия отчет, относно възприетата политика за признаване на разходите по съдебни дела като текущи при окончателния изход от процеса.
4. Точка 8 от Раздел Други оповестявания от Приложенията към финансовия отчет, относно приложимостта на принципа за действащо предприятие, където е оповестено, че в резултат на дейността си през текущия и предходните периоди Дружеството отчита загуби, а текущите пасиви превишават текущите активи. Независимо от влошеното финансово състояние на дружеството към 31.12.2014 г. Ръководството е уверено, че с промените в Закона за водите ще поддържа нормална дейност и в бъдеще, чрез повишаване на ефективността и оптимизиране на дейността, както и чрез осигурено достатъчно по обем и характер финансиране, свързано най-вече с оперативни програми на Европейския съюз. Посочените обстоятелства показват наличието на значителна несигурност, която може да окаже съществено влияние върху възможността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие в бъдеще.

Моето мнение не е квалифицирано във връзка с тези въпроси.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

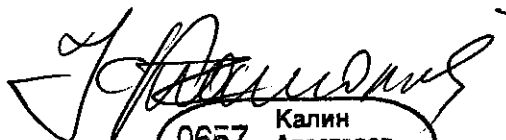
Ръководството също така носи отговорност за изготвянето на годишен доклад за дейността в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.

Законът за счетоводството изисква от нас да изразим мнение относно съответствието между годишния доклад за дейността на Дружеството и годишния финансов отчет за същия отчетен период.

По мое мнение, годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с приложения годишен финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2014 г.

Регистриран одитор:

Калин Апостолов

0657 Калин
Апостолов
Регистриран одитор

24.04.2015 г.

гр. София

“КА ОДИТ” ЕООД

гр. София 1000, бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 54
тел.: 02 / 981 09 22, 02 / 988 33 51; факс 02 / 988 50 37;
моб.: 0888 552 443, email: office@kaudit.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	2-3
II.	ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ.....	4
III.	ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД.....	5
IV.	ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ.....	6
V.	ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ.....	7
VI.	ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ /БЕЛЕЖКИ/ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ.....	8-54
	• ОБЩА ФОРМАЦИЯ.....	8
	• ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ.....	11
	• БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛАГАНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ.....	16
	• ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ.....	38-48
	1. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	38-44
	1.1. ИМОТИ МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ.....	38
	1.2. ДЪЛГОТРАЙНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	39
	1.3. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ.....	39
	1.4. ТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНЯ.....	40
	1.5. ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ.....	40
	1.6. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ.....	40
	1.7. СОБСТВЕН КАПИТАЛ.....	40
	1.8. НЕТЕКУЩИ ПРОВИЗИИ.....	42
	1.9. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ.....	42
	1.10. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА – НЕТЕКУЩИ.....	43
	1.11. ТЕКУЩИ ФИНАНСОВИ ПАСИВИ.....	43
	1.12. ТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	43
	1.13. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	44
	1.14. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛ.....	44
	1.15. ТЕКУЩИ ПРОВИЗИИ.....	44
	1.16. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА – ТЕКУЩИ.....	44
	2. ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ.....	45-48
	2.1. ПРИХОДИ.....	45
	2.2. РАЗХОДИ.....	46
	3. ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД.....	48
	• ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ.....	48-54
	1. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	49
	2. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА.....	50
	3. ФИНАНСОВИ РИСКОВЕ.....	50
	4. КОРЕКЦИЯ НА ГРЕШКИ.....	51
	5. КЛЮЧОВИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕЦЕНКИ НА РЪКОВОДСТВОТО С ВИСОКА НЕСИГУРНОСТ.....	51
	6. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ.....	53
	7. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	53
	8. ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ.....	53
	9. ОПОВЕСТЯВАНИЯ СЪГЛАСНО ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ.....	53
	10. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ.....	53
	11. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	54

	Приложение	31.12.2014 г. BGN'000	31.12.2013 г. BGN'000
АКТИВ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	1.1.	73 087	76 829
Дълготрайни нематериални активи	1.2.	22	16
Общо нетекущи активи		73 109	76 845
Текущи активи			
Материални запаси	1.3.	2 958	2 939
Текущи търговски и други вземания	1.4.	14 515	20 382
Данъци за възстановяване	1.5.	41	22
Пари и парични еквиваленти	1.6.	1 831	737
Общо текущи активи		19 345	24 080
Сума на актива		92 454	100 925

Приложенията от страница 8 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представляващ:

Ивайло Кирилов Първанов

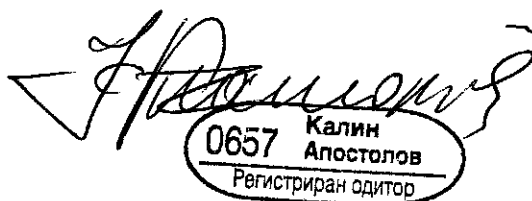
Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

0657 Калин Апостолов
Регистриран одитор

	Приложение	31.12.2014 г. BGN'000	31.12.2013 г. BGN'000
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВ			
Собствен капитал			
Основен капитал	1.7.1.	25 453	20 949
Регистриран капитал		25 453	20 949
Резерви	1.7.2.	39 511	58 302
Финансов резултат	1.7.3.	(6 384)	(14 014)
Натрупани печалби/загуби		37	273
Печалба/загуба за годината		(6 421)	(14 287)
Общо собствен капитал		58 580	65 237
Нетекущи пасиви			
Нетекущи провизии	1.8.	1 808	1 788
Пасиви по отсрочени данъци	1.9.	1 386	1 308
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	1.10.	1 225	1 872
Общо нетекущи пасиви		4 419	4 968
Текущи пасиви			
Текущи финансови пасиви	1.11.	6 833	10 764
Текущи търговски и други задължения	1.12.	16 682	13 566
Данъчни задължения	1.13.	1 857	1 041
Задължения към персонала	1.14.	3 055	3 506
Текущи провизии	1.15.	972	1 793
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	1.16.	56	50
Общо текущи пасиви		29 455	30 720
Сума на собствен капитал и пасива		92 454	100 925

Приложенията от страница 8 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

Калин Апостолов

0657 Калин Апостолов
Регистриран одитор

НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ за 2014 година

	Приложение	2014 г. BGN'000	2013 г. BGN'000
Приходи			
Нетни приходи от продажби	2.1.1.	29 391	25 839
Продукция		294	286
Услуги		27 831	24 747
Стоки		4	4
Други		1 262	802
Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата	2.1.2.	3 498	4 233
Финансови приходи	2.1.3.	18	8
Общо приходи		32 907	30 080
Разходи			
Разходи по икономически елементи		(39 199)	(43 595)
Използвани суровини, материали и консумативи	2.2.1.	(5 655)	(5 061)
Разходи за външни услуги	2.2.2.	(6 084)	(10 382)
Разходи за амортизации	2.2.3.	(3 756)	(4 040)
Разходи за заплати и осигуровки на персонала	2.2.4.	(19 967)	(18 034)
Обезценка на активи	2.2.5.	(1 007)	(3 276)
Други разходи	2.2.6.	(2 730)	(2 802)
Суми с корективен характер	2.2.7.	50	(293)
Балансова стойност на продадени активи (без продукция)		(11)	(221)
Разходи капитализирани в стойността на активи		8	5
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършено производство		53	(77)
Финансови разходи	2.2.8.	(148)	(714)
Общо разходи без разходи за данъци		(39 297)	(44 602)
Резултат от освобождаване от нетекущи активи	2.2.9.	47	226
Печалба/загуба преди разходи за данъци		(6 343)	(14 296)
Разход за данъци	2.2.10.	(78)	9
Изменение за сметка на отсрочени данъци		(78)	9
Печалба/загуба от продължаващи дейности		(6 421)	(14 287)
Печалба/загуба		(6 421)	(14 287)

Приложенията от страница 8 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

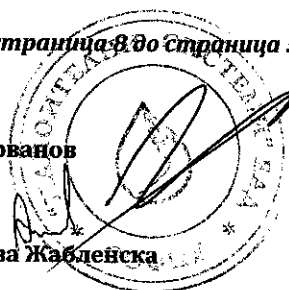
Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

0637 Калин Апостолов
Регистриран одитор

НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД за 2014 година

	Приложение	2014 г. BGN'000	2013 г. BGN'000
Печалба/загуба		(6 421)	(14 287)
Друг всеобхватен доход	2.3.1.	(236)	(221)
Актьорски печалби и загуби		(236)	(221)
Общ всеобхватен доход		(6 657)	(14 508)

Приложенията от страница 8 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

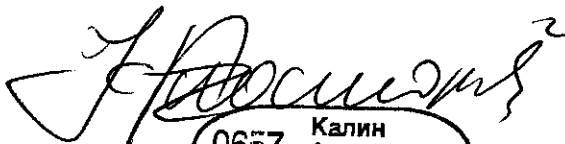
Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

 0657 Калин Апостолов
 Регистриран одитор

**2014 г.
BGN'000**
**2013 г.
BGN'000**
Парични потоци от оперативна дейност

Постъпления от контрагенти	39 956	21 548
Плащания на контрагенти	(11 089)	(9 040)
Потоци за персонал и социално осигуряване, нето	(18 716)	(19 585)
Платени данъци (без корпоративни данъци)	(2 515)	(823)
Други парични потоци от оперативна дейност	(2 409)	(1 104)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	5 227	(9 004)

Парични потоци от инвестиционна дейност

Покупки на дълготрайни активи	(92)	(186)
Постъпления от продажба на дълготрайни активи	-	761
Получени дивиденди	-	4
Нето парични средства използвани в инвестиционната дейност	(92)	579

Парични потоци от финансова дейност

Постъпления по получени заеми	-	16 249
Плащания по получени заеми	(3 944)	(6 853)
Платени лихви и такси по получени заеми	(97)	(632)
Нето парични средства използвани във финансовата дейност	(4 041)	8 764

Нето изменение на паричните средства и паричните еквиваленти
1 094 **339**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари
737 **398**
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември
1 831 **737**

Приложенията от страница 9 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

[Signature]

0657 Калин Апостолов
Регистриран одитор

	Основен капитал	Общи и други резерви	Намрупан и печалби/загуби	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Остатък към 31.12.2012 г.	20 949	66 203	(7 196)	79 956
Преизчислен остатък към 31.12.2012 г.	20 949	66 203	(7 196)	79 956
Промени в собствения капитал за 2013 г.	-	(7 901)	(6 818)	(14 719)
Друг всеобхватен доход	-	-	(221)	(221)
Актьорски печалби и загуби			(221)	(221)
Печалба /загуба за периода			(14 287)	(14 287)
Общ всеобхватен доход за 2013 г.	-	-	(14 508)	(14 508)
Дивиденди			(211)	(211)
Разпределение на печалба		29	(29)	-
Разпределение на резерви		(7 930)	7 930	-
Остатък към 31.12.2013 г.	20 949	58 302	(14 014)	65 237
Промени в собствения капитал за 2014 г.	4 504	(18 791)	7 630	(6 657)
Друг всеобхватен доход	-	-	(236)	(236)
Актьорски печалби и загуби			(236)	(236)
Печалба /загуба за периода			(6 421)	(6 421)
Общ всеобхватен доход за 2014 г.	-	-	(6 657)	(6 657)
Емисия на капитал	4 504	(4 504)		-
Разпределение на резерви		(14 287)	14 287	-
Остатък към 31.12.2014 г.	25 453	39 511	(6 384)	58 580

Приложенията от страница 8 до страница 54 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Ивайло Кирилов Първанов

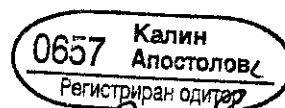
Съставител:

Наталия Спиридонова Жабленска

Одитор:

Д.Е.С. Калин Апостолов - Регистриран одитор

София, 5 март 2015 г.

[Handwritten signature]

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на предприятието
НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД

Съвет на директорите
Ивайло Кирилов Първанов
Александър Тодоров Христов
Емил Димитров Гуцеров

Изпълнителен директор
Ивайло Кирилов Първанов

Съставител
Наталия Спиридонова Жабленска

Юристи
Снежина Димитрова Динева
Петя Иванова Лапчева,
Иво Богомилов Христов

Одитен комитет
Договорите на членовете на одитния комитет са изтекли към м. октомври 2014 г., до датата на одобрение на този финансов отчет не са назначени нови членове от Принципала.

Държава на регистрация на предприятието
РБългария

Седалище и адрес на регистрация
София 1186, Бул. “Цар Борис Трети” №136, ет.3

Клонове
Клон Черно море -гр. Варна 9000, район р-н Одесос, ул. “Христо Ботев” №10
Клон Тополница - гр. Пазарджик 4400, ул. “Пловдивска” № 3
Клон Среден Дунав- гр. Плевен 5800, ул. “Дойран” №136
Клон Марица - гр. Пловдив 4000, район р-н Централен, бул. “Марица” № 122
Клон Долен Дунав, - гр. Русе 7012, ул. “Борисова” № 52, ет. 1
Клон Средна Тунджа, - гр. Сливен 8800, ул. “Д. Пехливанов” № 10
Клон София, гр. София, - гр. Елин Пелин 2100, пл. “Независимост” № 18
Клон Горна Тунджа - гр. Стара Загора 6000, бул. Митрополит Методии Кусев № 2
Клон Струма-Места - гр. Дупница 2600, ул. “Св. Ив. Рилски” № 20
Клон Мизия – гр. Враца 3000, бул. „Христо Ботев“ № 178
Клон Видин – гр. Видин 3700, ул. „Цар Александър“ 13
Клон Шумен – гр. Шумен 9700, ул. “Петра” No 1
Клон Хасково - гр. Хасково 6300, бул. Георги С. Раковски No 1

Място на офис или извършване на стопанска дейност
Стопанската дейност се извършва в централно управление и клоновете на дружеството.

Обслужващи банки

„Търговска банка Д“ АД
„Централна кооперативна банка“ АД
„Алианц България“ АД
„Пиреос банк“ АД
„Българска банка за развитие“ АД
„Интернешънъл Асет Банк“ АД
„Банка ДСК“ АД
„Първа инвестиционна банка“ АД

Брой служители

1 870 средно за годината

Предмет на дейност и основна дейност на предприятието

Стопанисване, експлоатация, ремонт, поддържане и комплексно използване на хидромелиоративния фонд; доставка и продажба на вода за напояване; мелиоративно и селскостопанско строителство; производство и търговия със селскостопанска продукция; дървен материал, ел. енергия, риба; отдаване под наем на хидротехнически съоръжения и сгради; обучение и квалификация на кадри за хидромелиоративното строителство, експлоатация и поддържането на хидромелиоративния фонд; почивно дело, туризъм, ресторантьорство и хотелиерство.

Дружеството осъществява основно две значими дейности:

- Експлоатация и поддържане на обектите за предпазване от вредното въздействие на водите, средства за която се осигуряват от Държавния бюджет, съгласно пар.4, ал.6 от ПЗР на Закона за водите;
- Доставка на вода за напояване на земеделските култури чрез изпълнение на всички съпътстващи дейности свързани с доставка на вода до поливните площи, като дейността е възмездна и се заплаща от водоползвателите.

Структура на дружеството

Напоителни системи ЕАД е структурирано в Централно управление и 13 клона в страната, чрез които осъществява предмета си на дейност, както следва:

- ЦУ София - бул. Цар Борис III № 136
- Напоителни системи - София клон - гр. Елин Пелин, пл. Независимост № 8, с Управител Руслан Великов Коларов; /от м. януари 2015 г. управител е Галин Георгиев Кърцов/
- Клон Мизия - гр. Враца, бул. Христо Ботев № 78, с Управител Георги Петков Захариев;
- Клон Струма-Места - гр. Дупница, с Управител Иво Аспарухов Иванов;
- Среден Дунав - Клон Плевен - гр. Плевен, ул. Дойран № 136, с Управител Цветанка Бочева Кръстева; /от м. февруари 2015 г. управител е Иваничка Иванова Райчева/
- Клон Долен Дунав - гр. Русе, ул. Борисова № 52, с Управител Валя Томова Евтимова; /от м. януари 2014 г. управител е Галина Панайотова Замфирова/
- Клон Средна Тунджа - Сливен - гр. Сливен, ул. Д.Пехливанов № 10, с Управител Мустафа Юсеинов Мустафов; /от м. януари 2015 г. управител е Коста Димитров Каранашев/
- Клон Черно море - гр. Варна, ул. Христо Ботев № 10, с Управител Цонко Георгиев Цонев; /от м. януари 2015 г. управител е Траян Димитров Георгиев/
- Клон Тополница - гр. Пазарджик, ул. Пловдивска № 3, с Управител Теодора Георгиева Сласова;
- Клон Марица - гр. Пловдив, бул. Марица № 122, с Управител Николай Георгиев Велев;
- Клон Горна Тунджа - Стара Загора - гр. Стара Загора, бул. Митрополит Методий Кусев № 2, с Управител Филип Николаев Шукаров;
- Клон Видин - гр. Видин, ул. „Цар Александър“ 13, с Управител Димитър Борисов Йоцов
- Клон Шумен - гр. Шумен 9700, ул. "Петра" No 1, с Управител Георги Тодоров Георгиев; /от м. януари 2015 г. управител е Христо Нисторов Николов/
- Клон Хасково - гр. Хасково 6300, бул. Георги С. Раковски No 1, с Управител Росен Йосифов Атанасов /от м. януари 2015 г. управител е Георги Димитров Латев/

През 2012г. с решение на едноличния собственик е извършено вливане на „Хидромелиорации - Севлиево“ ЕАД в „Напоителни системи“ ЕАД при условията на униресално правопримствство.

Структура на капитала

Напоителни системи ЕАД е еднолично акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон, със 100 % държавно участие и принципал - Министерството на земеделието и храните. Дружеството е създадено чрез преобразуване на ДФ „Хидромелиоративни системи“ в еднолично акционерно дружество с наименование „Напоителни системи“ ЕАД, София, с решение от 08.12.1993г. на Софийски градски съд. В съответствие със Закона за търговския регистър дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписвания на 27.03.2008г.

Със Заповед на Министъра на земеделието и храните РД 59-13 / 21.02.2014 г., вследствие на вливането на “Хидромелиорации-Севлиево” ЕАД, е увеличен регистрирания капитал на “Напоителни системи” ЕАД на 25 452 628 лв., разпределен на 25 452 628 поименни акции с номинал 1,00 лв. за акция. Увеличението е вписано на 27.04.2014 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията. Във връзка с това обстоятелство е актуализиран Уставът на дружеството.

Дата на финансовия отчет
31.12.2014г.

Период на финансовия отчет – текущ период
Годината започваща на 01.01.2014г. и завършваща на 31.12.2014г.

Период на сравнителната информация – предходен период
Годината започваща на 01.01.2013г. и завършваща на 31.12.2013г.

Дата на одобрение за публикуване
24.04.2015

Орган, одобрил отчета за публикуване
Съвет на директорите чрез решение, вписано в протокол от дата 24.04.2015

ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

Предприятието води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), които се състоят от: Международни стандарти за финансово отчитане, Международни счетоводни стандарти и от Разяснения, предоставени от Комитета за Разяснения на Международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) или бившия Постоянен комитет за Разясненията (ПКР), които ефективно са в сила за 2013г., и които са приети от Комисията на Европейските общности (Комисията).

ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2014 г.:

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2013, за ЕС – започващи на или след 01 януари 2014)

МСФО 10 установява принципи за изготвяне и представяне на консолидирани финансови отчети за дружества, които контролират едно или повече предприятия. Стандартът замества определенията и принципите, които даваха МСС 27 и ПКР 12 като дефинира нови определения за контрол. МСФО 10 регламентира, че инвеститор контролира дадено предприятие тогава и само тогава, когато са налице следните три условия едновременно: власт върху предприятието, изложен е на променливата възвращаемост от участието си и има възможност да влияе върху размера на последната.

МСФО 11 Съвместни дейности (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2013, за ЕС – започващи на или след 01 януари 2014)

МСФО 11 въвежда нови изисквания по отношение на съвместни дейности, като замества тези в МСС 31 и отменя ПКР 13. В стандарта е премахната възможността за пропорционална консолидация като за това са осигурени преходни разпоредби. В допълнение МСФО 11 премахва съвместно контролираните активи и дефинира съвместни дейности и съвместни предприятия.

МСФО 12 Оповестяване на интереси в други предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2013, за ЕС – започващи на или след 01 януари 2014)

Целта на МСФО 12 е да въведат детайлни изисквания за оповестяване, с които да подпомогне потребителите на финансови отчети да оценят: същността и рисковете свързани с участието в други предприятия и ефектите от тези рискове върху резултатите, финансовото състояние и паричните потоци на предприятието-инвеститор. Стандартът се прилага, както за консолидирани така и за неконсолидирани предприятия, в които дадено дружество има интерес.

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (преработен) (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2013, за ЕС – започващи на или след 01 януари 2014)

Измененията са във връзка с публикуването на МСФО 10, преработеният МСС 27 Индивидуални финансови отчети заменя МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети. Изискванията по отношение на консолидациите са променени и прехвърлени в новия МСФО 10 Консолидирани финансови отчети.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани и асоциирани предприятия (преработен) (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2013, за ЕС – започващи на или след 01 януари 2014)

Измененията са във връзка с приемането на МСФО 10, МСФО 11 и МСФО 12. Преработения МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия заменя МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия.

МСС 32 Финансови инструменти - представяне (изменен) (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2014)

Промените са във връзка с въведените изисквания по отношение на компенсирането на финансови активи и пасиви, намерили отражение и МСФО 7.

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2014)

МСФО 12 Оповестяване на интереси в други предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2014)

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (преработен) (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2014)

Промените в трите стандарта имат за цел освобождаване от изискването за изготвяне на консолидирани отчети от инвестиционни дружества и използването на справедлива стойност вместо това, което е аргументирано с ограничената полза от първите при такива предприятия.

МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2014)

Промените в стандарта имат за цел да се облекчи отчитането в ситуации, при които дериватив, който е определен за хеджиращ инструмент, се подновява от един контрагент към централен контрагент, в резултат на законови или подзаконови разпоредби.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

Годишни подобрения 2013 г., приети от ЕС през 2014 г.:

МСС 19 Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на проекта е да се осигурят допълнителни насоки в стандарта по отношение на счетоводното отчитане на вноските от работници и служители, или трети лица в план с дефинирани доходи.

МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Измененията в стандарта са две, целта на първото е да се изяснят някои аспекти при счетоводното отчитане на възнаграждение под условие при бизнес комбинация. Стандартът изисква последващата оценка на такова възнаграждение да бъде по справедлива стойност, но същевременно съдържа препратки към МСФО 9 и МСС 37, които принципно имат други бази за оценяване, не по справедлива стойност. В тази връзка са премахнати препратките, които противоречат и са направени уточнения по отношение на оценъчните методи. Целта на втората промяна е да се направят разяснения, че извън обхвата на стандарта попадат всички съвместни договори, така както са дефинирани в МСФО 11, като изключението от тези разпоредби важи единствено за финансовите отчети на самото съвместно предприятие.

МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Промените в стандарта са две, като целта на първата е да се мотивират и пояснят промени в МСС 39 и МСФО 9, които не засягат оценяването на краткосрочни вземания и задължения, доколкото

има такива тълкувания. С второто изменение се прави пояснение, че изключението за оценяване по справедлива стойност на финансови активи и пасиви на нетна база важи за всички активи и пасиви, които попадат в обхвата на МСС 39 и МСФО 9, независимо дали отговарят на определенията за финансови активи и пасиви в МСС 32.

МСС 40 Инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на подобрението е да се уточни, че е необходима преценка, за да се определи дали придобиването на даден инвестиционен имот е придобиване на актив, група активи или бизнес комбинация, попадаща в обхвата на МСФО 3, която включва такъв актив.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Дружеството за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила.

Годишни подобрения 2011 г., които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС:

МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (изменен) (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2015)

Промените в стандарта са във връзка с въведени изисквания за оповестяване относно първоначалното прилагане на МСФО 9.

МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2015)

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

Годишни подобрения 2013 г., които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС:

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

МСС 38 Нематериални активи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на подобренията в двата стандарта е пояснят изискванията по отношение на метода за преоценка, с цел да се отговори на опасенията относно изчисляването на натрупаната амортизация или амортизацията към дата на преоценка.

МСС 24 Оповестяване на свързани лица (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на подобренията е да се подобрят и разширят дефинициите за ключов ръководен персонал, с което да се избегнат разлики в представянето и оповестяването.

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на подобренията е да се прецизира терминология по отношение на действащите стандарти към края на първия отчетен период на предприятия, в съответствие с МСФО, като при наличие на нов стандарт или промени, които все още не са задължителни, се позволява ранно прилагане.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

В стандарта е идентифицира необходимост от изясняване на някои определения и разделяне на други, с цел да се обхванат недвусмислено възможните случаи при отчитане на съответните обекти.

МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 юли 2014)

Целта на промените е да се задължат предприятията да оповестяват критериите, използвани при обобщаване на сегменти на отчитане, доколкото в настоящата редакция на стандарта се съдържат изисквания по отношение на тези, използвани при идентифициране на самите сегменти на отчитане, а не при обединяването им.

Годишни подобрения 2014 г., които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС:

МСС 19 Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на проекта е да поясни, че оценката на това дали съществува развит пазар на висококачествени корпоративни и други облигации, на база на които да се определи доходността при изчисленията, следва да се прави не на ниво държава, а за определена валутна зона. Стандартът пояснява, че където няма развит такъв пазар, за база трябва да се използват държавни ценни книжа.

МСС 34 Междинно финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на промените е да се изясни и разшири понятието „междинен финансов отчет“, което да се изиска включването на препратки към съответна друга информация, която пояснява или е част от финансовите отчети.

МСС 34 Междинно финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на промените е да се предоставят насоки за отчитане при промяна в план за освобождаване от активи, от такъв за продажба, чрез публично предлагане, в план за освобождаване, чрез разпределение на дивиденди в натура към собствениците.

МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на проекта е да се изясни използването на термина „продължаващо участие“ за целите на стандарта, като в тълкуването му не следва да се включва презумпция, че наличието на право на доход от обслужване на финансови активи, които са прехвърлени, запазва продължаващо участие в тях.

МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на промените е да се синхронизират изискванията за оповестяване между този стандарт и МСС 34 междинно финансово отчитане, по отношение на компенсирани финансови активи и пасиви, като в тази връзка се изясни и приложението на термина „междинни периоди в рамките на тези годишни периоди“.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на промените е да се установи принцип за амортизация, основан на база очаквания модел на потребление на бъдещите икономически ползи от даден актив. В тази връзка са направени пояснения, че използването на методи базирани на приходите от актив не са подходящи, доколкото последните са генерирани от дейност и отразяват фактори, които са различни от икономическите изгоди, свързани с въпросния. Същевременно се отбелязва, че това предположение може да има изключения в дадени случаи.

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на проекта е да се премахнат несъответствия между настоящия стандарт и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия, по отношение на сделките за продажба или апорт на активи в асоциирано или съвместно предприятие. В следствие на измененията, печалбата или загубата от такива операции се признава в пълен размер, когато се прехвърля дейност, и в частичен размер при сделки за прехвърляне на активи.

МСФО 11 Съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на промените е да се добавят насоки в настоящия стандарт за отчитане на придобиване на дялово участие в съвместна дейност, която представлява бизнес. В следствие на допълненията, приобретателите на такива дейности следва да прилагат всички разпоредби по отношение на бизнес комбинациите, залегнали в МСФО 3 Бизнес комбинации, както и на други МСФО, които не са в конфликт с стандарта, както и да спазват всички изисквания за оповестяване.

МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на проекта да се изяснят изискванията на стандарта по отношение на отразяването на дялове в асоциирани и съвместни предприятия в друг всеобхватен доход.

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016)

Целта на проектите е да се разяснят случаите на изключение от задължението за изготвяне на консолидирани финансови отчети от дружества, които са дъщерни на инвестиционно предприятие, съгласно МСФО 10. По отношение на МСС 28 се правят разяснения, че неинвестиционно дружество инвеститор, в асоциирано или съвместно предприятие които са инвестиционни, не следва да използва справедливата стойност, използвана от последните за оценката на участията им, при прилагането на метода на собствения капитал.

БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛАГАНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Актив се класифицира като текущ, когато отговаря на някои от следните критерии:

- очаква да реализира актива или възнамерява да го продаде или употреби в своя нормален оперативен цикъл;
- държи актива предимно с цел търгуване;
- очаква да реализира актива в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;
или
- активът е пари или парични еквиваленти (съгласно дефиницията на МСФО 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменен или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период

Актив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Активи се отчитат като Имоти, машини и съоръжения, когато отговарят на критериите на МСС 16 за признаване и имат цена на придобиване равна или по-висока от 700 лв. Активите, които имат цена на придобиване по-ниска от посочената, се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина и съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване, определена в съответствие с изискванията на МСС 16.

Съоръженията и оборудването са представени по преоценена стойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, като приета стойност към датата на преминаване по МСС.

Предприятието е приело да отчита всяка позиция на Имотите, машините и съоръженията в съответствие с МСС 16 по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупана загуба от обезценка.

Последващи разходи, свързани с отделен имот, машина и съоръжение се отчитат в увеличение на балансовата стойност на актива, ако е спазен принципът на признаване определен в МСС 16.

Раходите за текущото обслужване на имоти, машини и съоръжения се отчитат в печалба или загуба в момента на извършването им.

Балансовата стойност на даден имот, машина и съоръжение се отписва :

-при продажба на актива;

или

-когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива;

Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина и съоръжение се включват в печалбата или загубата, когато активът се отпише, освен ако МСС 17 не изисква друго при продажба и обратен лизинг. Печалбите или загубите, възникващи при отписване на имот, машина или съоръжение се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива. Те не се класифицират като приход/разход.

Когато в хода на обичайната си дейност, предприятието рутинно продава активи на имоти, машини и съоръжения, които е държало за отдаване под наем, прехвърля тези активи в материалните запаси по тяхната балансова стойност, когато престанат да бъдат отдавани под наем и станат държани за продажба. Постъпленията от продажбата на такива активи се признават като приходи в съответствие с МСС 18 Приходи. МСФО 5 не се прилага, когато активи, държани за продажба в обичайния ход на дейността, бъдат прехвърлени към материални запаси.

Имотите, машините и съоръженията се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

Остатъчната стойност и полезният живот на актив се преразглеждат при приключването на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, промените се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Амортизацията започва от момента, в който имотите, машините и съоръженията са налични в предприятието, на мястото и в състоянието, необходими за експлоатацията им, по начина,

предвиден от ръководството. Амортизацията на активите се преустановява на по-ранната от двете дати:

- датата, на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5.

- датата на отписване на активите.

Амортизацията не се преустановява в периоди на престой или изваждане от активна употреба.

Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи, е както следва:

Група	Години
Сгради	25г.
Язовири и язовирни стени	50г.
Машины и оборудване	3г.4м.
Транспортни средства	4г.
Стопански инвентар	6г.8м.
Компютри	2г.
Други	6г.8м.

Специфична счетоводна политика

Съгласно закона за Сдружения за напояване „Напоителни системи“ ЕАД, в качеството си на търговско дружество, в което държавата е едноличен собственик на капитала, стопанисва и експлоатира хисромелиоративни инфраструктурни съоръжения, като е задължено да предоставя последните за безвъзмездно ползване на регистрираните по закона сдружения за напояване. Предоставените за безвъзмездно ползване хидромелиоративни съоръжения на сдруженията се извършва съобразно изискванията на закона и заповед от принципала на дружеството. Сдружение, което ползва обекти по реда на този закон до 5 години от предоставянето на правото на ползване, може да придобие безвъзмездно правото на собственост върху тях, с разрешение на Министерски съвет, по предложение на Министъра на земеделието и храните.

На предоставените за ползване имоти, машини, съоръжения и оборудване се прекратява начисляването на амортизации от датата на договора за отдаването им на сдружението за напояване, съгласно чл. 47, ал. 4 от закона.

В Международните стандарти за финансови отчети липсва стандарт и разяснение, които да са конкретно приложими към тази политика. Ръководството е използвало собствените си преценки за разработване и прилагане на тази счетоводна политика, с цел финансовите отчети да дават информация, която да е необходима на ползвателите за вземане на стопански решения и е надеждна.

ОБЕЗЦЕНКА НА ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Съгласно изискванията на МСС36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден актив от Имотите, машините и съоръженията е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка.

ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Като инвестиционни имоти съгласно МСС 40 се отчитат земи и/или сгради, и/или части от сгради, които се държат по-скоро с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала, или и за двете. Имот, който се изгражда или разработва за бъдещо използване като инвестиционен имот, също се отчита като инвестиционен имот.

Инвестиционен имот се признава като актив, само когато е вероятно бъдещите икономически изгоди да се получат в предприятието и цената му на придобиване да може да се оцени достоверно.

Прехвърляне от или към инвестиционен имот се правят, само когато има промяна в използването на актива, която може да бъде доказана чрез:

- започване на използване от страна на собственика - за прехвърляне от инвестиционен имот в използван от собственика имот;
- започване на разработване с цел продажба - за прехвърляне от инвестиционен имот в материални запаси;

- край на използването от собственика - за прехвърляне от използван от собственика имот в инвестиционен имот; или
- започване на оперативен лизинг към друга страна - за прехвърляне от материален запас в инвестиционен имот;

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва и разходите по сделката за придобиване съгласно МСС40.

След първоначалното признаване инвестиционните имоти се отчитат по модела на цената на придобиване. Оценяват се по цена на придобиване намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаване /продажба или при встъпване във финансов лизинг/ или, когато трайно се извадят от употреба и от тяхното освобождаване не се очаква никаква бъдеща икономическа изгода. При определяне на датата на освобождаване за инвестиционен имот се прилагат критериите във МСС18 за признаване на приход от продажба на стоки или се взема под внимание съответното указание в допълнението към МСС18. МСС17 се прилага при освобождаване чрез встъпване във финансов лизинг или при продажба с обратен лизинг.

Печалбите и загубите от изваждане от употреба или освобождаване от инвестиционен имот, се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в печалбата или загубата за периода на изваждане от употреба или освобождаване, освен ако МСС17 не изисква друго при продажба с обратен лизинг.

ОБЕЗЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Съгласно изискванията на МСС36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на инвестиционните имоти е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на инвестиционните имоти и се определя загубата от обезценка.

БИОЛОГИЧНИ АКТИВИ И ЗЕМЕДЕЛСКА ПРОДУКЦИЯ

Дружеството признава във финансовите си отчети биологичен актив или земеделска продукция, когато :

- предприятието контролира актива в резултат от предишни събития;
- вероятно е предприятието да получи бъдещи икономически ползи, свързани с актива; и
- справедливата стойност или себестойността на актива може да бъде надеждно определена.

Поради несъществената стойност на биологичните активи, в отчета за финансовото състояние те се включват статия Имоти, машини, съоръжения в група Други активи и в статия Материални запаси.

Ръководството счита, че справедливата стойност на притежаваните от дружеството биологични активи не е надеждно оценима, поради което те са оценени първоначално по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и всички разходи, извършени до въвеждането им в експлоатация.

Биологичните активи се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, поради липса на надеждна оценка на справедливата им стойност.

Последващо извършвани разходи се капитализират само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за когото са извършени. Всички останали последващи разходи се отчитат като текущи в отчета за доходите.

Биологичните активи се амортизират по линеен метод за периода на очаквания плододавач живот.

Амортизацията започва от момента, в който биологичните активи влязат в плододавача възраст.

Средната плододавача възраст за биологичните активи е както следва:

Група	Години
Трайни насаждения плододавачи	15

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Предприятието отчита разграничимите непарични активи без физическа субстанция като нематериални активи, когато отговарят на определението на нематериален актив и критериите за признаване, формулирани в МСС 38.

Нематериален актив се признава, ако е вероятно, че предприятието ще получи очакваните бъдещи икономически ползи, които са свързани с актив и стойността на актива може да бъде определена надеждно.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данъци върху покупката, търговските отстъпки и рибати се приспадат;

и

- всякакви свързани разходи за подготовката на актива за неговото очаквано използване;

Цената на придобиване на нематериален актив, придобит в замяна с непаричен актив се измерва по справедлива стойност, освен ако :

- разменната дейност няма търговска същност;

или

- справедливата стойност нито на получения актив, нито на дадения актив, може да бъде измерена надеждно.

Придобитият актив се измерва по този начин, дори ако предприятието не може незабавно да отпише дадения актив. Ако придобитият актив не е оценен по справедлива стойност, неговата цена на придобиване се измерва по балансовата стойност на дадения актив.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС38 е неговата себестойност, включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Предприятието оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен и ако е ограничен се определя полезния живот на актива или полезния живот на производствените или сходни единици, съставляващи този актив.

Нематериален актив се разглежда като имащ неограничен полезен живот, когато на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за предприятието.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация, се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т.е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от двете дати:

- датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в групата за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5

или

- датата, на която активът е отписан.

Средният полезен живот, в години, за основните групи амортизируеми нематериални активи е, както следва:

Група	Години
Програмни продукти	2г.
Лицензия	Условията на договора

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

Съгласно изискванията на МСС36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на нематериалните дълготрайни активи е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на активите и се определя загубата от обезценка.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Предприятието прилага МСС32 и МСС39 при отчитане на финансови активи.

Финансов актив е всеки актив, който е:

- парични средства;
- инструмент на собствения капитал на друго предприятие;
- договорно право:
 - да се получат парични средства или друг финансов актив от друго предприятие; или
 - да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално благоприятни за предприятието;
- договор който ще бъде или може да бъде уреден в собствени инструменти на собствения капитал на емитента и е:
 - недериватив, за който предприятието е или може да бъде задължено да получи променлив брой от инструменти собствения капитал на предприятието; или
 - дериватив, който ще бъде или може да бъде уреден чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой от собствените капиталови инструменти на предприятието. За тази цел инструментите на собствения капитал на предприятието не включват упражняеми финансови инструменти, класифицирани като инструменти на собствения капитал, които налагат на предприятието задължението да предостави на друга страна пропорционален дял от нетните активи на предприятието само при ликвидация, или инструменти, които са договори за бъдещо получаване или предоставяне на инструменти на собствения капитал на предприятието.

Финансовите инструменти-активи се класифицират в следните категории съгласно изискванията на МСС 39:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата
 - Държан за търгуване финансов актив
 - Определен при първоначалното му признаване от предприятието за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата.
- Инвестиции, държани до падеж
- Кредити и вземания
- Финансови активи на разположение за продажба.

Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато и само когато предприятието става страна по договорните условия на инструмента.

При първоначалното си признаване финансовите активи се отчитат по справедливата им стойност плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив.

След първоначалното признаване предприятието оценява финансовите активи както следва:

- По справедлива стойност
 - финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
 - финансови активи на разположение за продажба;
- С изключение на инвестиции в инструменти на собствения капитал, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно, както и деривативи, които са обвързани с некотирани инструменти на собствения капитал или трябва да се уредят чрез прехвърлянето на такива некотирани инструменти на собствения капитал, които се оценяват по цена на придобиване
- По амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент
 - кредити и вземания;
 - инвестиции, държани до падеж;

Печалби и загуби от финансови активи

- Печалби и загуби, които възникват от промяната на справедливата стойност на финансови активи се признават както следва:
 - Печалба или загуба от финансов актив или финансов пасив, класифициран като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признава в отчета за доходите.

- Печалбата или загубата от наличен за продажба финансов актив се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на загубите от обезценка и печалбите и загубите от обменните курсове до момента на отписване на финансовия актив. В този момент натрупаната печалбата или загубата, призната преди в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствен капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация.

- Лихвата, която се изчислява с използване на метода на ефективния лихвен процент, се признава в отчета за доходите.
- Дивидентите от инструменти на собствения капитал на разположение за продажба се признават в отчета за доходите, когато се установи правото на предприятието да получи плащане.
- За финансовите активи, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата от актива се признава в отчета за доходите, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Предприятието отписва финансов актив, когато :

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли; или
- прехвърля финансов актив, когато са прехвърлени договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив или са запазени договорните права за получаване на паричните потоци от финансовия актив, но е поето договорно задължение за плащане на парични потоци на един или повече получатели в споразумение и трансферът отговаря на условията за отписване съгласно МСС 39.

Условия за отписване:

Когато предприятието прехвърли финансов актив, то оценява степента, до която ще запази рисковете и ползите от собствеността върху финансовия актив:

- ако предприятието прехвърли в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени или запазени при трансфера;
- ако предприятието запази в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието продължава да признава финансовия актив;
- ако предприятието нито прехвърля, нито запазва в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието определя дали е запазило контрол върху финансовия актив. В този случай:

-ако предприятието не е запазило контрол, то отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени при трансфера.

-ако предприятието е запазило контрол, то продължава да признава финансовия актив до степента на продължаващото му участие във финансовия актив.

При отписването на финансовия актив разликата между:

а) неговата балансова стойност; и

б) сумата на полученото възнаграждение (включващо всички получени нови активи, минус всички поети нови пасиви) и всички натрупани печалби или загуби, които са били признати директно в собствения капитал се признава в отчета за доходите.

Обезценка и несъбираемост на финансови активи

Предприятието преценява към края на всеки отчетен период дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи.

Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени и са възникнали загуби от обезценка, когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие "загуба") и когато това събитие загуба (или събития) има ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или от групата финансови активи, които могат да се оценят надеждно. Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития.

Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават.

- Обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от кредити и вземания или от инвестиции, държани до падеж, отчитани по амортизирана стойност, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещите кредитни загуби, които не са

възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив (т. е. ефективният лихвен процент, изчислен при първоначалното признаване). Балансовата стойност на актива се намалява и сумата на загубата се признава в печалбата или загубата.

- Обезценка на финансови активи, отчитани по цена на придобиване

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка на финансов актив, отчитан по цена на придобиване, сумата на загубата от обезценка се оценява като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с текущия пазарен процент на възвръщаемост за подобен финансов актив. Загубите се признават в печалбата или загубата. Такива загуби от обезценка не подлежат на възстановяване.

- Обезценка на финансови активи на разположение за продажба

Когато спад в справедливата стойност на финансов актив на разположение за продажба е признат директно в собствения капитал и има обективни доказателства, че активът е обезценен, натрупаната загуба, която е призната в друг всеобхватен доход, се изважда от капитала и се признава в печалбата или загубата, дори ако финансовият актив не е отписан.

Сумата на натрупаната загуба, която се прекласифицира от собствен капитал в печалбата или загубата, е разликата между цената на придобиване (нетно от погашения на главницата и амортизация) и текущата справедлива стойност минус загубата от обезценка на финансовия актив, призната преди това в печалбата или загубата.

Загуби от обезценка, признати в печалбата или загубата за инвестиция в инструмент на собствения капитал, класифициран като на разположение за продажба, не се възстановяват в печалбата или загубата.

Загуби от обезценка, признати в печалбата или загубата за дългов инструмент, класифициран като на разположение за продажба, се възстановяват. Възстановената сума се признава в печалбата или загубата.

Парични средства

Паричните средства включват: парични средства в брой и безсрочни депозити, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Кредити, търговски и други вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

- тези, които предприятието възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които предприятието определя при първоначалното признаване като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- тези, които предприятието определя като на разположение за продажба при първоначалното признаване; или
- тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, при които причината е влошаване на кредитното качество и които се класифицират като на разположение за продажба.

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти/търговски вземания и кредити/.

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

Кредитите и вземанията, които са без фиксиран падеж, се отчитат по себестойност.

Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди, се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват в търговските вземания.

Данъци за възстановяване

Данъците за възстановяване не произтичат от договорни взаимоотношения, не се класифицират в категориите финансови активи. Те включват:

- Сумите на възстановимите данъци върху дохода във връзка с облагаемата печалба/данъчната загуба за периода и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми.

- Сумите на данъчен кредити за възстановяване и прихващане след края на отчетния период и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми за други данъци. Текущите данъчни активи за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде възстановена от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Предприятието прилага МСС 2 за отчитане на материалните запаси:

Материални запаси са активи:

- държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- намиращи се в процес на производство за такава продажба /незавършено производство/;
- материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги /материали, суровини/;

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализируема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват: покупната цена, вносните мита и други невъзстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките, материалите и услугите. Търговските отстъпки, рабати и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват: преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи, които се правят при преработване на материалите в готова продукция. Променливите общи разходи се разпределят за всяка произведена единица на база на реалното изпозване на производствените мощности.

Постоянните общи разходи се разпределят към себестойността на продукцията на база на нормалния капацитет на производствените мощности.

Количеството общи постоянни разходи, които отговарят на разликата между нормалния капацитет и достигнатия капацитет, се признават за разходи за периода, в който те възникват.

Други разходи се включват в себестойността на материалните запаси само дотолкова, доколкото те са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

В ограничени случаи разходи по ползвани кредити, които са определени в МСС 23 Разходи по заеми, се включват в стойността на материалните запаси.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се признават като разходи за периода, в който са възникнали са:

- количества материали, труд и други производствени разходи, извън нормалните граници;
- разходи за съхранение в склад;
- административни разходи;
- разходи по продажбите.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализируема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализируема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализируема стойност заради

промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност. Възстановяването е ограничено до сумата на първоначалната обезценка.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени имоти, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение на полезния живот на актива.

АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като активи, държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите, държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност, намалена с разходите за продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи, държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи, държани за продажба, се признава до размера на обезценката на съответния актив, начислена преди съгласно МСС36 и МОФО5.

СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Собственият капитал на предприятието се състои от:

Основен капитал, включващ:

- Регистриран капитал –представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация.

Ако предприятието придобие повторно свои инструменти на собствения капитал, тези инструменти (изкупени собствени акции) се приспадат от собствения капитал. Не се признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на инструменти на собствения капитал на предприятието. Такива обратно изкупени акции могат да бъдат придобити и държани от предприятието или от други членове на консолидираната група. Платеното или полученото възнаграждение се признава директно в собствения капитал.

При издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал предприятието прави различни разходи. Тези разходи обичайно включват регистрация и други законови такси, изплатени суми на правни, счетоводни и други професионални консултанти и др. подобни. При капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал (нетно от всички свързани преференции за данък върху доходите) до степента, в която са допълнителни разходи, пряко свързани с капиталова сделка, които в противен случай биха били избегнати. Разходите по капиталова сделка, която е изоставена, се признават като разход.

Резерви, включващи:

- Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на РБългария и учредителния акт на предприятието.
- Други резерви – образувани по решение на собствениците на капитала

Финансов резултат включващ:

- Неразпределена към края на отчетния период натрупана печалба от предходни периоди.
- Непокрита към края на отчетния период натрупана загуба от предходни периоди.
- Печалба/загуба от периода.

Текущи и нетекущи пасиви

Пасив се класифицира като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- държи пасива предимно с цел търгуване;
- пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;
или
- предприятието няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ. Пасив се класифицира като текущ, когато следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако:

- първоначалният срок е бил за период по-дълъг от дванадесет месеца; и
- след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

Финансови пасиви

Предприятието прилага МСС32 и МСС39 при отчитане на финансови пасиви.

Финансов пасив е всеки пасив, който е:

- договорно задължение:
 - да се предоставят парични средства или друг финансов актив на друго предприятие;
или
 - да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално неблагоприятни за предприятието;

или

- договор, който ще бъде или може да бъде уреден в инструменти на собствения капитал на предприятието и е:
 - недериватив, за който предприятието е или може да бъде задължено да предостави променлив брой инструменти на собствения си капитал;

или

- дериватив, който ще бъде или може да бъде уреден чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой инструменти на собствения капитал на предприятието. За тази цел инструментите на собствения капитал на предприятието не включват възвръщаеми финансови инструменти, класифицирани като инструменти на собствения капитал, които налагат на предприятието задължението да предостави на друга страна пропорционален дял от нетните активи на предприятието само при ликвидация, или инструменти, които са договори за бъдещо получаване или предоставяне на инструменти на собствения капитал на предприятието.

Финансовите инструменти-пасиви се класифицират в следните категории съгласно изискванията на МСС 39:

- Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:
 - класифицирани като държан за търгуване
 - при първоначалното им признаване се определя от предприятието за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата
- Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Финансови пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента.

При първоначалното признаване финансовите пасиви се отчитат по справедливата им стойност, плюс в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив.

Последваща оценка на финансови пасиви

- По справедлива стойност

- финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
С изключение на пасивите - деривативи, които са обвързани с некотиран инструмент на собствения капитал и трябва да се уредят чрез прехвърлянето на некотиран инструмент на собствения капитал, чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно, които се отчитат по цена на придобиване;

- По амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент

- всички останали финансови пасиви

Печалби и загуби от финансови пасиви се признават

- Печалби и загуби от финансови пасиви, класифицирани като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават в отчета за доходите;
- Печалбата или загубата от финансови пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, се признава в отчета за доходите, когато финансовия пасив се отписва и чрез процеса на амортизиране;

Предприятието отписва финансов пасив (или част от финансовия пасив), когато той е погасен - т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност на финансов пасив (или на част от финансов пасив), който е прекратен или прехвърлен на трета страна, и платеното възнаграждение, включително прехвърлените и поети непарични активи и пасиви, се признава в отчета за доходите.

ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КРЕДИТИ

Кредити, търговски и други задължения са финансови пасиви възникнали от директно получаване на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори.

След първоначалното признаване кредитите и търговските задълженията, които са без фиксиран падеж, се отчитат по оценената при придобиването им стойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж, се отчитат по амортизираната им стойност.

ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Текущите данъчни задължения на предприятието не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират като финансови пасиви. Те включват:

- Текущия данък върху дохода за текущия и предходни периоди и се признава като пасив до степента, до която не е платен.

- Текущи задължения за данъци съгласно други данъчни закони.

Текущите данъчни пасиви за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи към края на отчетния период.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата съгласно МСС20, са помощ от държавата/правителството, държавните агенции и др. подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни/ под формата на прехвърляне на ресурси към предприятието в замяна на минало или бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативните дейности на предприятието. Те изключват форми на правителствена помощ, които не могат в рамките на разумното да бъдат остойностени и сделки с държавата, които не могат да бъдат разграничени от нормалните търговски сделки на предприятието.

Безвъзмездни средства, свързани с активи, са безвъзмездни средства, предоставени от държавата, чието основно условие е, че предприятието, отговарящо на условията за получаването им следва да закупи, създаде или по друг начин да придобие дълготрайни активи.

Безвъзмездни средства свързани с приходи, са безвъзмездни средства, предоставени от държавата, различни от онези, свързани с активи.

Безвъзмездни средства предоставени от държавата се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход систематично и рационално за срока на полезния живот на актива.

Безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с приходи се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход в момента, в който се признават разходите, за покриването на които са получени.

Задължения към персонала и провизии за дългосрочни доходи на персонала

Задължения към персонал включват задължения на предприятието по повод на минал труд, положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване осигурителни вноски върху тези доходи. Съгласно изискванията на МСС19 се правят провизии за дългосрочни доходи на персонал, представени по стойност от актюерска оценка.

Провизии

Провизиите са задължения с неопределена срочност или сума.

Провизии се признават по повод на конструктивни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37.

Правно задължение е задължение, което произлиза от:

- договор (според неговите изрични клаузи и по подразбиране);
- законодателство;
- или
- друго действие на закона.

Конструктивно задължение е задължение, което произлиза от действията на предприятието, когато:

- на базата на установена тенденция на предходна практика, публикувани политики или достатъчно специфично текущо твърдение, предприятието е показало на други страни, че е готово да приеме определени отговорности;
- и
- като резултат предприятието създава у другите страни определено очакване, че ще изпълни тези отговорности.

Провизия се признава тогава, когато:

- предприятието има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи;
- и
- може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Ако тези условия не са изпълнени, провизия не се признава.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на предприятието към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение.

Признатите суми на провизии се преразглеждат към всеки край на отчетен период и се преизчисляват с цел да се отрази най-добрата текуща оценка.

Пасиви, държани за продажба МСФО 5

Съгласно изискванията на МСФО5 предприятието класифицира като пасиви, държани за продажба, пасиви включени в група за изваждане от употреба. Пасивите се оценяват в съответствие с изискванията на МСФО5.

Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се признават за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към края на отчетния период.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички дължими в бъдещи периоди суми на данъци, свързани с облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава за възстановимите в бъдещи периоди суми на данъци, свързани с приспадащи се временни разлики, пренос на неизползвани данъчни загуби и кредити

до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват.

Към края на всеки отчетен период предприятието преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Предприятието признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всеки край на отчетен период. Предприятието намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори ползата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал

ПЕЧАЛБА ИЛИ ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДА

Предприятието признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

Някои МСФО определят обстоятелства, при които предприятието признава конкретни позиции, извън печалбата или загубата, през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

РАЗХОДИ

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникна през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разход се признава незабавно в отчета за доходите, когато разходът не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степента, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в баланса.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

ПРИХОДИ

Приход е брутен поток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези потоци водят до увеличаване на собствения капитал, различни от увеличението, свързани с вноските на акционерите

Предприятието отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото за получаване плащане или възнаграждение.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

Приходът от продажбата на стоки и продукцията се признава, когато са били изпълнени всички следващи условия:

- предприятието е прехвърлило на купувача съществени рискове и ползи от собствеността върху стоките и продукцията;
- предприятието не запазва продължаващо участие в управлението на стоките и продукцията, доколкото то обикновено се свързва със собствеността, нито ефективен контрол над продаваните стоки и продукцията;
- сумата на прихода може надеждно да бъде оценена;
- вероятно е икономическите ползи, свързани със сделката, да се получат от предприятието; и
- направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат оценени;

Приходът от продажба на услуги се признава, когато резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, приходът, свързан със сделката, трябва да се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период. Резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, когато са изпълнени всички следващи условия:

- сумата на прихода може да бъде надеждно оценена ;
 - вероятно предприятието ще има икономически ползи, свързани със сделката;
 - етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период може надеждно да се оцени;
- и
- разходите, направени по сделката, както и разходите за завършване на сделката, може надеждно да бъдат оценени;

Междинните и авансовите плащания, направени от клиентите, обикновено не отразяват извършените услуги.

Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденди се признават, когато:

- е възможно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката;
- и
- сумата на приходите може надеждно да бъде оценена.

Приходите се признават, както следва:

- лихвата се признава по метода на ефективната лихва съгласно МСС39;
- възнагражденията за права се признават на база на счетоводния принцип на начисляване, съгласно съдържанието на съответното споразумение;
- дивидентите се признават, когато се установи правото на акционера да получи плащането;

Неплатена лихва, натрупана преди придобиването на лихвоносна инвестиция- последвалите лихвени постъпления се разпределят между периода преди придобиването и този след придобиването. Само частта след придобиването се признава за приход.

Дивиденди по капиталови ценни книжа, обявени от печалбите преди придобиването, се признават в печалбата или загубата при установяване на правото да получи дивидент, независимо от това дали дивидентите се отнасят за печалба, реализирана преди или след придобиването.

Възнагражденията за права се начисляват съгласно условията на съответното споразумение и обикновено се признават на тази основа, освен ако с оглед разпоредбите на споразумението е по-подходящо приходът да се признава на друга системна или рационална база.

Приходът се признава само, когато има вероятност предприятието да получи икономически ползи, свързани със сделката.

Когато възникне несигурност около събирането на сума, която вече е включена в прихода, несъбираемата сума или сумата, относно която възстановяването вече не е вероятно, се признава за разход, а не за корекция на сумата на първоначално признатия приход.

Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.

ФИНАНСОВИ РИСКОВЕ

Кредитен риск

Рискът, че страна по финансови инструменти - активи на предприятието, няма да успее да изплати задължението си и ще причини финансова загуба на предприятието.

Ликвиден риск

Рискът, че предприятието ще срещне трудности при изпълнението на задължения, свързани с финансови пасиви.

Пазарен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промени в пазарните цени. Пазарният риск се състои от три вида риск:

- Валутен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промени в обменните курсове.

- Лихвен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

- Друг ценови риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промени в пазарните цени (различни от тези, възникващи от лихвен риск или валутен риск), независимо от това дали тези промени са причинени от фактори, специфични за отделния финансов инструмент или неговия емитент, или от фактори, влияещи върху всички подобни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Политиката на предприятието за цялостно управление на рисковете е съсредоточена и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат.

Предприятието няма приета политика за хеджиране на финансовите рискове.

ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЕНЕТЕ В ОБМЕННИТЕ КУРСОВЕ

Функционалната валута на предприятието е български лев.

Валутата на представяне на финансовите отчети е български лев.

Точността на числата във финансовия отчет е хиляди български лева.

Чуждестранна валута е всяка валута, различна от функционалната валута на предприятието.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционална валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции на предприятието по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали, с някои изключения съгласно МСС 21 на курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същността си представлява част от нетна инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност.

Когато парична позиция възниква в резултат на сделка с чуждестранна валута и има промяна в обменния курс между датата на сделката и датата на уреждането, се появява курсова разлика. Когато сделката бъде уредена в рамките на същия отчетен период, през който е възникнала, цялата курсова разлика се признава през дадения период. Но когато сделката бъде уредена през следващ отчетен период, курсовата разлика, призната през всеки от междинните периоди до датата на уреждането, се определя от промяната на обменните курсове през всеки период.

Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена директно в собствения капитал, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава в друг всеобхватен доход. Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена в печалбата или загубата, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава като печалба или загуба.

Когато определени МСФО изискват някои печалби или загуби от активи да се отразяват директно в собствения капитал и когато такъв актив се оценява в чуждестранна валута, МСС 21 изисква преоценената стойност да бъде преизчислена, използвайки курса към датата на определяне на стойността, в резултат на което се получава курсова разлика, която също се признава в друг всеобхватен доход.

Предприятието прави преоценка на позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период и текущо през отчетния период.

Позициите в чуждестранна валута към 31 декември 2014 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност.

Справедлива стойност е цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване.

Рамката на оценяване по справедлива стойност на МСФО 13 се прилага за първоначално и последващо оценяване, ако справедливата стойност се изисква или се разрешава от други МСФО.

Активи или пасиви, който се оценяват по справедлива стойност, може да са някои от следните два вида:

- отделен актив или пасив; или
- група от активи, група от пасиви или група от активи и пасиви;

Предприятието оценява справедливата стойност на даден актив или пасив въз основа на евентуалните допускания на пазарните участници при определянето на цената на актив или пасив, като се приема, че те действат в своя максимална икономическа изгода.

При оценяването по справедлива стойност предприятието отчита характеристиките на актива или пасива, ако участниците на пазара ще ги вземат под внимание при определянето на цената на актива или пасива към датата на оценяване. Тези характеристики включват следното:

- състоянието и местоположението на актива;
- ограниченията, ако има такива, относно продажбата или използването на този актив;
- други.

Въздействието на конкретна характеристика върху оценката се различава в зависимост от това как тази характеристика ще бъде взета предвид от пазарните участници.

Оценяването по справедлива стойност предполага, че актив или пасив се разменя в обичайна сделка между пазарни участници за продажба на актив или прехвърляне на пасив към датата на оценяване при актуалните към този момент пазарни условия.

Оценяването по справедлива стойност предполага, че сделка за продажба на актив или прехвърляне на пасив се извършва:

- на основния пазар за този актив или пасив; или
- при липсата на основен пазар — на най-изгодния пазар за този актив или пасив.

Ако за актив или пасив има основен пазар, оценката на справедливата стойност е цената на този пазар, дори ако цената на друг пазар е потенциално по-изгодна към датата на оценяване.

Справедлива стойност при първоначалното признаване

За придобит актив или поет пасив в разменна сделка, цената на сделката е платената за придобиването на актива или получената за поемането на пасива. Справедливата стойност на актив или пасив е цената, получена при продажбата на актива или платена при прехвърлянето на пасива. В много случаи цената на сделката е равна на справедливата стойност. При определянето на това дали справедливата стойност при първоначалното признаване е цената на сделката, предприятието отчита фактори, специфични за сделката, както и за актива или пасива. Ако в друг МСФО се изисква или разрешава на предприятието да оцени актив или пасив първоначално по справедлива стойност и ако цената на сделката се различава от справедливата стойност, предприятието признава произтичащата печалба или загуба в печалбата или загубата, освен ако в този МСФО не е посочено друго.

Методи за остойностяване

В зависимост от обстоятелствата се използват се подходящи методи за остойностяване, за които има достатъчно налични данни за оценяване на справедливата стойност. Даден метод за остойностяване се използва, за да се прецени цената на продажба на актив или прехвърляне на пасив в рамките на обичайна сделка между пазарни участници при актуални към датата на оценяване пазарни условия. Методите за остойностяване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

Хипотези при методите за остойностяване

При прилаганите методи за остойностяване за оценяване на справедливата стойност се използват максимално съответни наблюдаеми хипотези и се свежда до минимум използването на ненаблюдаеми хипотези.

Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края

на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети

Дадена приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация или допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка.

Всяка промяна в прилаганата база за оценяване се третира като промяна в счетоводната политика, а не в счетоводната приблизителна оценка.

Когато е трудно да се направи разграничение между промяна в счетоводната политика и промяна в счетоводната приблизителна оценка, промяната се приема като промяна на счетоводната приблизителна оценка.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата или загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотолкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

ГРЕШКИ

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне на финансовите отчети на предприятието за един или повече минали отчетни периоди произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

- е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване;

и

- е можело, при полагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети;

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами.

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Предприятието коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;

или

- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за дадено предприятие и финансов пасив или капиталов инструмент, за друго предприятие. Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в баланса, когато става страна по договорните условия на финансов инструмент.

Финансовите активи и пасиви се класифицират съгласно изискванията на МСС39.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ

Предприятието спазва разпоредбите на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без значение на това дали се прилага някаква цена.

Лизинг

Съгласно МСС 17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по които дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата стойност на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя се прибавят към сумата, призната като актив.

Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор така, че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизуемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизуеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че предприятието ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по които дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което предприятието използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по които дружеството е лизингодател

Предприятието признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансовия доход се основава на модел, отразяващ постоянна норма на възвръщаемост за периодите върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансовия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансовия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – настоящата стойност на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни – на наетата собственост, намалена със настоящата стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по които дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори, се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават за разход. Наемният доход се признава за доход по линейния метод за целия

срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени от предприятието във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизуемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

ДОГОВОРИ ЗА СТРОИТЕЛСТВО

Съгласно КРМСФО 15 определянето дали дадено споразумение за строителство на недвижим имот попада в обхвата на МСС 11 или МСС 18 зависи от условията на споразумението и всички придружаващи го факти и обстоятелства. Определянето изисква преценка по отношение на всяко споразумение.

Споразумение за строителство на недвижим имот, в което купувачите имат само ограничена възможност да влияят на проекта на недвижимия имот, например да изберат проект измежду няколко варианта, разработени от предприятието, или да направят само минимални промени в основния проект, е споразумение за продажба на стоки в обхвата на МСС 18.

Споразумение за строителство, попадащо в обхвата на МСС 18, се класифицира като:

- Споразумение за предоставяне на услуги, ако от предприятието не се изисква да придобива и доставя строителни материали.

В такъв случай, ако са изпълнени критериите на МСС 18, приходите се признават на базата на етапа на завършеност на сделката, като се прилага методът на процента на завършеност. Изискванията на МСС 11 са общо приложими към признаването на приходи и свързаните разходи за такава сделка съгласно МСС 18.

- Споразумение за продажба на стоки, ако от предприятието се изисква да предоставя услуги и строителни материали, за да изпълни своето договорно задължение за предоставяне на недвижим имот на купувача.

Прилагане на критериите за признаване на приходи от продажба на стоки.

- Предприятието може да прехвърли върху купувача контрола и значителните рискове и ползи от собствеността над незавършеното производство в текущото му състояние в процеса на строителството. В такъв случай, ако всички критерии за признаване на приходи от продажба на стоки от МСС 18 се изпълняват непрекъснато в процеса на строителството, предприятието признава приходите на базата на етапа на завършеност, като прилага метода на процента на завършеност. Изискванията на МСС 11 са общо приложими към признаването на приходи и свързаните разходи за такава сделка.

- Предприятието може да прехвърли върху купувача контрола и значителните рискове и ползи от собствеността на недвижимия имот изцяло наведнъж (напр. при завършване, по време на или след доставката). В такъв случай предприятието признава приходите, само когато са удовлетворени всички критерии за признаване на приходи от продажба на стоки от МСС 18.

Когато от предприятието се изисква да извърши допълнителна работа по вече доставения на купувача недвижим имот, то признава задължение и разход в съответствие с МСС 18. Задължението се оценява в съответствие с МСС 37.

Споразумение за строителство попадащо в обхвата на МСС 11

МСС 11 се прилага, когато споразумението отговаря на дефиницията на договор за строителство, заложен в МСС 11. Споразумение за строителство на недвижим имот отговаря на дефиницията на договор за строителство, когато купувачът е в състояние да определи основните структурни елементи на проекта на недвижимия имот преди започване на строителството и/или да определи основни структурни промени в процеса на строителството (независимо дали упражнява тази възможност или не). Когато се прилага МСС 11, договорът за строителство включва също всякакви договори или компоненти за предоставяне на услуги, които са пряко свързани с изграждането на недвижимия имот в съответствие с МСС 11 и МСС 18.

Договор за строителство е договор, в който е договорено конкретно изграждане на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция, крайна цел или предназначение.

Договор на база на твърда цена е договор за строителство, който е сключен на твърда договорна цена или твърда единична цена на готовия продукт, която в някои случаи е обвързана с клаузи за повишаване на разходите.

Договор на база “разходи плюс” е договор за строителство, при който се възстановяват допустимите или определените по друг начин разходи плюс процент към тези разходи или твърдо възнаграждение.

Приходите по договора включват:

-първоначалната сума на прихода, договорена в договора;

и

-изменения в строителните работи, изплащането на иски и материални стимули до степента, в която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

Приходите по договора се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Оценката на приходите по договора се влияе от множество несигурности, които зависят от резултатите от бъдещи събития. Често приблизителните оценки трябва да бъдат преразглеждани вследствие на възникването на събитията и разрешаването на несигурностите. Следователно, сумата на приходите по договора може да се увеличава или намалява през различните периоди.

Разходите по договора включват:

- разходи, които са пряко свързани с конкретния договор:

- разходи за труд на обекта, включително надзор на обекта;

- разходи за материали, използвани при строителството;

- амортизация на машините и съоръженията, използвани по договора;

- разходи за придвижването на машините, съоръженията и материалите до и от площадката на изпълнението на договора;

- разходи за наемане на машини, оборудване и съоръжения;

- разходи за проектиране и техническа помощ, които пряко са свързани с договора;

- приблизителни разходи за работи по извършването на корекции и работи по гаранционната поддръжка, включително и очакваните гаранционни разходи;

- искове от трети страни.

Тези разходи могат да бъдат намалени с евентуални случайни приходи, които не са включени в приходите по договора, например, приходи от продажбата на излишни материали и продажбата на машините и съоръженията в края на договора.

- разходи, които се отнасят към дейността по договора като цяло и могат да бъдат разпределени към договора:

- застраховки;

- разходи за проектиране и техническа помощ, които не са пряко свързани с конкретен договор; и

- общи разходи по строителството.

- други разходи, които могат да бъдат конкретно начислени на клиента съгласно условията на договора- могат да включват някои общи административни разходи и разходи за развойна дейност, за които в условията на договора е предвидено възстановяване;

Разходите по договора включват разходи, които се отнасят към дадения договор за периода от датата на възлагането до окончателното му изпълнение. Разходите обаче, които се отнасят пряко към даден договор и които са понесени във връзка със сключването на договора, също се включват като част от разходите по него, ако могат да бъдат определени поотделно и надеждно оценени и е вероятно, че договорът ще бъде сключен. Когато разходите, направени по сключването на договора, се признават за разход за периода, през който са направени, те не се включват в разходите по договора, когато договорът е сключен през следващ период.

Разходи, които не могат да бъдат отнесени към договорна дейност или не могат да бъдат разпределени към даден договор, се изключват от разходите за този договор за строителство. Подобни разходи включват:

- общи административни разходи, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;

- разходи, свързани с продажби;

- разходи за изследователска и развойна дейност, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;

и

- амортизация за машини, съоръжения и оборудване, които не са били използвани за дадения договор.

Когато резултатът от един договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство, се признават като приходи и разходи чрез отчитане на етапа на изпълнение на договорната дейност към края на всеки отчетен период. Очакваните загуби по договора за строителство незабавно се признават като разход.

Извършени разходи по договора, които се отнасят за бъдещи дейности по договора се признават като актив при условие, че е вероятно те да бъдат възстановени. Такива разходи представляват сума, дължима от клиента и често се класифицират като незавършени работи по договора.

Етапът на завършеност на даден договор се определя чрез:

- съотношението на частта от разходите по договора, направени за извършената до момента работа, към предвидените общи разходи по договора;

Междинните плащания и получените от клиентите аванси често не отразяват извършената работа.

Когато резултатите от даден договор за строителство не могат да бъдат надеждно оценени:

- приходите се признават само дотолкова, доколкото е вероятно направените разходи по договора да бъдат възстановени;

и

- разходите по договора се признават като разход за периода, през който са направени.

Когато има вероятност общата сума на разходите по договора да превишава общата сума на приходите по договора, очакваните загуби незабавно се признават като разход.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Събития след края на отчетния период са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване.

Разграничават се два вида събития:

- такива, които доказват условия, съществували към края на отчетния период (коригиращи събития);

и

- такива, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период (некоригиращи събития).

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след края на отчетния период и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след края на отчетния период. Когато некоригиращите събития след края на отчетния период са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие:

- естеството на събитието;

и

- приблизителна оценка на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ

Предприятието прилага МСС 23 относно разходите по заеми.

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив.

Другите разходи по заеми се признават като разход.

Отговарящ на условията актив е актив, който по необходимост изисква значителен период от време за подготовка за неговата предвидена употреба или продажба.

Разходите по заеми се капитализират като част от стойността на актива, когато съществува вероятност, че те ще доведат до бъдещи икономически ползи за предприятието и когато разходите могат да бъдат надеждно оценени.

Разходите по заеми, които могат да бъдат пряко отнесени към придобиването, строителството или производството на даден отговарящ на условията актив, са онези разходи по заеми, които биха били избегнати, ако разходът по отговарящия на условията актив не е бил извършен.

Предприятието капитализира разходите по заеми като част от стойността на отговарящия на условията актив на началната дата на капитализация.

Началната дата на капитализацията е датата, на която предприятието за първи път удовлетвори следните условия:

- извърши разходите за актива;
- извърши разходите по заемите; както и
- предприеме дейности, необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Предприятието преустановява капитализирането на разходите по заеми за дълги периоди, през които е прекъснато активното подобрене на отговарящ на условията актив.

Предприятието прекратява капитализацията на разходите по заеми, когато са приключени в значителна степен всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданата употреба или продажба.

УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Условен пасив е:

- възможно задължение, което произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието; или
- настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото:
 - не е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи;или
- сумата на задължението не може да бъде определена с достатъчна степен на надеждност;

Условен актив е възможен актив, който произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието.

Условните активи и пасиви не се признават.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

Предприятието е приело политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод в отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

Предприятието представя отчет за промените в собствения капитал, показващ:

- обща сума на всеобхватния доход за периода;
- за всеки компонент на собствения капитал, ефектите от прилагане със задна дата или преизчисление със задна дата, признати в съответствие с МСС 8; както и
- за всеки компонент на собствения капитал, изравняване на балансовата стойност в началото и в края на периода, като се оповестяват отделно промените в резултат от:
 - печалба или загуба;
 - друг всеобхватен доход; както и
 - сделки със собствениците, в качеството им на собственици, като показва отделно вноските от и разпределенията към собствениците.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

1.1. ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земи и сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други активи	Капитализирани разходи	Общо
Отчетна стойност							
Салдо към 31.12.2012	42 482	76 316	11 095	5 915	1 490	239	137 537
Постъпили	82		40	146	28	8	304
Излезли	(206)	(691)	(540)		(5)		(1 442)
Салдо към 31.12.2013	42 358	75 625	10 595	6 061	1 513	247	136 399
Постъпили	13	252	32	41	37	8	383
Излезли	(93)	(139)	(291)	(49)	(27)	(246)	(845)
Салдо към 31.12.2014	42 278	75 738	10 336	6 053	1 523	9	135 937
Амортизация							
Салдо към 31.12.2012	10 909	31 138	8 029	5 091	1 156		56 323
Постъпили	890	2 079	537	381	137		4 024
Излезли	(95)	(338)	(340)		(4)		(777)
Салдо към 31.12.2013	11 704	32 879	8 226	5 472	1 289	-	59 570
Постъпили	859	1 979	481	307	115		3 741
Излезли	(19)	(75)	(246)	(100)	(21)		(461)
Салдо към 31.12.2014	12 544	34 783	8 461	5 679	1 383	-	62 850
Балансова стойност							
Балансова стойност към 31.12.2013	30 654	42 746	2 369	589	224	247	76 829
Балансова стойност към 31.12.2014	29 734	40 955	1 875	374	140	9	73 087

Представените Имоти, машини и съоръжения включват предоставени на сдружения за напояване активи с балансова стойност 1 477 хил.лв.

Имоти, машини и съоръжения включват: съоръжения и оборудване, които са преоценени при преминаване към МСФО, като преоценената стойност е възприетата за намерена стойност, а формираният резерв първоначално е отчетен в данъчния амортизационен план и в последствие през 2009 г. е отписан от данъчната балансова стойност, съгласно изискванията на законодателство. В резултат на това е формиран отсрочен данъчен пасив за разликата между счетоводната и данъчната балансова стойност на амортизируемите активи.

Представените имоти машини и съоръжения включват земи и сгради, с балансова стойност съответно: 6 696 х.лв., 3 505 х.лв., върху които дружеството няма безспорни права за собственост. Предприети са действия за установяване на собствеността върху въпросните активи, но към края на отчетния период не може да се направи надеждна оценка за каква част от тях дружеството няма да бъде в състояние да докаже безспорни права на собственост и съответните активи да бъдат отписани.

Със заповед на принципала РД-09-394 от 03.06.2013г. е забранено да се бракуват, демонтират и продават PVC, стоманени, бетонови или етернитови тръбопроводи и други хидромелиоративни съоръжения. Към 31.12.2014 г. в дружеството няма събрана информация за стойността на такива активи, които са негодни и подлежат на брак.

В представените отчетни стойности на Имоти, машини и съоръжения са включени земи, сгради, съоръжения и машини, с балансови стойности, съответно: 1 665 х.лв., 3 554 х.лв., 5 419 х.лв. и 213 х.лв., които не се използват в дейността и не генирират парични потоци.

През периода не са отчетени обезценки на Имоти, машини и съоръжения.

1.2. ДЪЛГОТРАЙНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти	Други активи	Общо
Отчетна стойност			
Салдо към 31.12.2012	158	19	177
Постъпили	4	6	10
Салдо към 31.12.2013	162	25	187
Постъпили	21		21
Излезли	(1)	(2)	(3)
Салдо към 31.12.2014	182	23	205
Амортизация			
Салдо към 31.12.2012	149	6	155
Постъпили	7	9	16
Салдо към 31.12.2013	156	15	171
Постъпили	8	7	15
Излезли	(1)	(2)	(3)
Салдо към 31.12.2014	163	20	183
Балансова стойност			
Балансова стойност към 31.12.2013	6	10	16
Балансова стойност към 31.12.2014	19	3	22

През периода не са отчетени обезценки на нематериални активи.

1.3. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Материали в т.ч. /нето/	2 760	2 793
Основни материали	1 068	1 144
Резервни части	256	272
Горива и смазочни материали	70	56
Спомагателни материали	70	66
Други материали	801	758
Бракувани ДМА	495	497
Производство /нето/	55	48
Производство	55	48
Стоки /нето/	4	4
Стоки	4	4
Незавършено производство /нето/	129	84
Незавършено производство	129	84
Биологични активи /нето/	10	10
Биологични активи	10	10
Общо	2 958	2 939

Бракуваните активи от Имоти, машини и съоръжения, които не са ликвидирани се представят в отчета за финансово състояние в статия Материални запаси до ликвидацията им. Разпореждането с отпадъците от бракуваните активи е от компетенцията пряко на ръководството на дружеството. съответно Принципала.

1.4. Текущи търговски и други вземания

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Вземания от свързани лица в групата /нето/	4 723	10 675
Вземания ОППВ	4 723	10 675
Вземания по продажби /нето/	6 975	6 536
Вземания по продажби	9 606	8 295
Обезценка на вземания по продажби	(2 631)	(1 759)
Вземания по предоставени аванси /нето/	1 977	2 055
Вземания по предоставени аванси	1 977	2 055
Вземания по съдебни спорове /нето/	100	429
Вземания по съдебни спорове	1 751	1 946
Обезценка на вземания по съдебни спорове	(1 651)	(1 517)
Други текущи вземания	740	687
Вземания по липси и начети	29	29
Предоставени гаранции и депозити	206	225
Вземания по застраховане	11	8
Предплатени разходи	24	23
Други вземания	470	402
Общо	14 515	20 382

Обезценката на вземанията е отчетена в съответствие с МСС 39 като разлика между балансовата стойност на вземането от клиента и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци стойност към 31 декември 2014 г.

1.5. Данъци за възстановяване

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Корпоративен данък	41	22
Общо	41	22

1.6. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Парични средства в брой	212	153
в лева	212	153
Парични средства в разплащателни сметки	1 619	584
в лева	1 619	584
Общо	1 831	737

1.7. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

1.7.1. Основен капитал

Акционер	31.12.2014 г.				31.12.2013 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял
Министерство на земеделието и храните	25 452 628	25 452 628	25 452 628	100%	20 949 436	20 949 436	20 949 436	100%
Общо:	25 452 628	25 452 628	25 452 628	100%	20 949 436	20 949 436	20 949 436	100%

1.7.2. Резерви

	Общи и други резерви	Общо резерви
Резерви към 31.12.2012 г.	66203	66 203
Увеличения от:	29	29
Разпределение на печалба	29	29
Намаления от:	(7 930)	(7 930)
Други	(7 930)	(7 930)
Резерви към 31.12.2013 г.	58 302	58 302
Увеличения от:	-	-
Намаления от:	(18 791)	(18 791)
Покриване на загуби	(14 287)	(14 287)
Увеличение на регистриран капитал	(4 504)	(4 504)
Резерви към 31.12.2014 г.	39 511	39 511

Имоти, машини и съоръжения включват активи, които са преоценени в предходни периоди при преминаване към МСФО, като преоценената стойност е приета за намерена стойност. Поради това и предвид отписването на формираните резерви от данъчната балансова стойност на амортизируемите активи през предходни периоди, в съответствие с действащото законодателство, първите са представени в отчета за финансово състояние ведно с другите резерви.

1.7.3. Финансов резултат

Финансов резултат	Стойност
Печалба към 31.12.2012 г.	411
Увеличения от:	209
Други	209
Намаления от:	(240)
Разпределение на печалба в резерви	(29)
Разпределение на дивиденди	(211)
Печалба към 31.12.2013 г.	380
Намаления от:	(236)
Актюерска печалба/загуба	(236)
Печалба към 31.12.2014 г.	144
Загуба към 31.12.2012 г.	(7 607)
Увеличения от:	(14 717)
Загуба за годината 2013	(14 287)
Други	(209)
Актюерска печалба/загуба	(221)
Намаления от:	7 930
Покриване на загуби с резерви и печалби	7 930
Загуба към 31.12.2013 г.	(14 394)
Увеличения от:	(6 421)
Загуба за годината 2014	(6 421)
Намаления от:	14 287
Покриване на загуби с резерви и печалби	14 287
Загуба към 31.12.2014 г.	(6 528)
Финансов резултат към 31.12.2012 г.	(7 196)
Финансов резултат към 31.12.2013 г.	(14 014)
Финансов резултат към 31.12.2014 г.	(6 384)

1.8. Нетекущи провизии

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Провизии за дългосрочни доходи на персонала	1 808	1 788
Общо	1 808	1 788

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	1 788	1 405
Задължение признато в баланса на 1 януари	1 788	1 405
Разход за лихви	53	
Разход за текущ стаж	204	162
Извършени плащания през периода	(473)	
Актюерска печалба/загуба призната през периода	236	221
Сегашна стойност на задължението към 31 декември	1 808	1 788
Задължение признато в баланса към 31 декември	1 808	1 788

1.9.1 Пасиви по отсрочени данъци

Временна разлика	31 декември 2013		Движение на отсрочените данъци за 2014				31 декември 2014	
			увеличение		намаление			
	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък
Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизируем и активи	13 078	1 308	784	78			13 862	1 386
Общо пасиви:	13 078	1 308	784	78	-	-	13 862	1 386
Отсрочени данъци (нето)	(13 078)	(1 308)	(784)	(78)	-	-	(13 862)	(1 386)

1.9.2 Непризнати отсрочени данъчни активи

Временна разлика	31 декември 2013		31 декември 2014	
	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък
Активи по отсрочени данъци				
Обезценка	3 276	328	4 283	428
Компенсирими отпуски	201	20	399	39
Загуба	30 406	3 041	34 489	3 449
Доходи на физлица	64	6	134	13
Провизии	1 793	179	972	97
Дългосрочни доходи	1 567	157	1 808	181
Общо активи:	37 307	3 731	42 085	4 207

1.10. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА - НЕТЕКУЩИ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Безвъзмездни средства, свързани с активи	1 225	1 872
Общо	1 225	1 872

1.11. ТЕКУЩИ ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Текущи финансови пасиви	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължения по лизингови договори		55
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	6 833	10 709
Общо	6 833	10 764

1.11.1. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГОВИ ДОГОВОРИ - ТЕКУЩИ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължения по лизинг към несвързани лица	-	55
Общо	-	55

1.11.2. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ - ТЕКУЩИ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължения по получени кредити	6 833	10 709
Общо	6 833	10 709

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължения по кредити към свързани лица	6 757	6 757
Задължения по лихви по кредити към свързани лица	76	8
Задължения по кредити към финансови предприятия		3 944
Общо	6 833	10 709

1.12. ТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължения към свързани лица	5 843	210
Задължения по получени аванси	5 633	
Задължения по дивиденди	210	210
Задължения по доставки	9 426	10 945
Задължения по получени аванси	801	902
Други текущи задължения	612	1 509
Задължения по гаранции и депозити	400	357
Задължения по отчисления за бюджета от наеми		840
Други задължения	212	312
Общо	16 682	13 566

1.13. Данъчни задължения

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Данък върху добавената стойност	643	14
Данък върху доходите на физическите лица	48	273
Данък върху разходите	27	31
Други данъци	1 139	723
Общо	1 857	1 041

Задълженията за други данъци са просрочени и са начислени лихви за забава.

1.14. Задължения към персонал

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Задължение към персонал	1 494	1 249
Задължение към социално осигуряване	1 561	2 257
Общо	3 055	3 506

Задълженията към социално осигуряване са просрочени и не са начислени лихви за забава.

1.15. Текущи провизии

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Провизии за правни задължения в т.ч.	972	1 793
Провизии за неустойки по търговски договори	886	1 225
Провизии за съдебни дела	86	568
Общо	972	1 793

През 2013 г. са начислени провизии за неустойки по сключени борсови договори за дървесина, скрап по които дружеството е в неизпълнение и Ръководството счита, че условията няма да бъдат спазени. През 2014г. са изплатени суми за сметка на начислените провизии по договорите за скрап и към 31.12.2014г. актуалния размер на задълженията е съответно 416 хлв. и 470 хлв..

През 2013 г. и 2014 г. на база на преценката на юристите на дружеството са начислени провизии за съдебни дела по които дружеството е страна и за които има вероятност дружеството да претърпи загуби.

1.16. Безвъзмездни средства предоставени от държавата - текущи

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Безвъзмездни средства, свързани с активи	56	50
Безвъзмездни средства, свързани с приходи		
Общо	56	50

2. ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

2.1. Приходи

2.1.1. Приходи от продажби

Вид приход	2014 г.	2013 г.
Продажби на продукция в т.ч.	294	286
Продажби на ел. енергия	217	187
Продажби на селскостопанска продукция	77	99
Продажби на стоки в т.ч.	4	4
Продажби на хранителни стоки	4	4
Продажби на услуги в т.ч.	27 831	24 747
Удостоверения за поливност	101	230
Водоподаване	14 770	15 827
Наеми	1 688	1 425
Приходи от ОПВВВ	10 617	4 758
Проекти съласуване	31	
Хотелиерски услуги	53	67
Продажби на строителство		1 853
Отвеждане на отпадни води	365	285
Други услуги	206	302
Други приходи в т.ч.	1 262	802
Продажби на материали	24	37
Излишъци на материални запаси	6	70
Отписани задължения	1 033	50
Продажби на скрап	61	513
Приходи от безвъзмездно получени активи	31	82
Други	107	50
Общо	29 391	25 839

2.1.2 Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата

Вид приход	2014 г.	2013 г.
Безвъзмездни средства, свързани с активи	56	49
Безвъзмездни средства, свързани с приходи	3 442	4 184
Общо	3 498	4 233

2.1.3. Финансови приходи

Вид приход	2014 г.	2013 г.
Приходи от лихви в т.ч.	18	8
по сметки	18	8
Общо	18	8

2.2. Разходи

2.2.1. Използвани суровини, материали и консумативи

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Основни материали за производство	573	577
Спомагателни материали	98	61
Горивни и смазочни материали	1 846	1 525
Резервни части	349	272
Работно облекло	23	32
Ел. енергия	2 429	2 334
Топлоенергия	34	30
Вода	27	39
Гуми	105	32
Офис материали и консумативи	110	73
Други материали	61	86
Общо	5 655	5 061

2.2.2. Разходи за външни услуги

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Подизпълнители	2 146	6 150
Нает транспорт	226	150
Наета механизация	132	1 060
Наеми	30	30
Ремонти	819	228
Реклама	41	9
Съобщителни услуги	228	233
Консултански и други договори	433	121
Граждански договори и хонорари	257	159
Застраховки	80	59
Данъци и такси	918	924
Охрана	418	791
Абонаменти	131	53
Нотариални такси	9	12
Одиторски и счетоводни услуги	58	21
Други разходи за външни услуги	158	382
Общо	6 084	10 382

2.2.3. Разходи за амортизации

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Разходи за амортизации на активи за дейността	3 503	3 749
дълготрайни материални активи	3 503	3 749
Разходи за амортизации на административни	253	291
дълготрайни материални активи	238	275
дълготрайни нематериални активи	15	16
Общо	3 756	4 040

2.2.4. Разходи за заплати и осигуровки на персонала

Разходи за:	2014 г.	2013 г.
Разходи за заплати на в т.ч.	16 731	15 230
персонал зает в дейността	16 136	11 620
административен персонал	595	3 610
Разходи за осигуровки на в т.ч.	3 236	2 804
персонал зает в дейността	3 001	2 152
административен персонал	235	652
Общо	19 967	18 034

2.2.5. Обезценка на активи

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Разходи от обезценка на вземания	1 007	3 276
Общо	1 007	3 276

2.2.6. Други разходи

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Разходи за командировки	47	50
Разходи представителни	9	25
Разходи за брак	20	4
Разходи за предпазна храна	16	85
Разходи за трудова медицина	14	12
Разходи за глоби и неустойки	257	31
Разходи за лихви по търговски сделки	-	1
Разходи по съдебни и изпълнителни дела	428	691
Провизии по съдебни дела	-	568
Провизии за задължения	85	1 225
Разходи без документ	-	10
Обучение	20	20
Отписани вземания	1 830	70
Други разходи	4	10
Общо	2 730	2 802

2.2.7. Балансова стойност на продадени активи, изменения на запаси от продукция, капитализирани разходи и други

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Балансова стойност на продадени активи /нето/	11	221
Балансова стойност на продадени активи	11	221
Изменение на запасите от продукция /нето/	(53)	77
Изменение на запасите от продукция	(53)	77
Капитализирани разходи за активи	(8)	(5)
Общо	(50)	293

2.2.8. Финансови разходи

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Разходи за лихви в т.ч.	90	570
по търговски заеми	67	8
по заеми от финансови предприятия	10	498
по търговски задължения	13	64
Други финансови разходи	58	144
Общо	148	714

2.2.9. Резултат от освобождаване от нетекущи активи

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Резултат от освобождаване от имоти, машини, съоръжения	47	226
Балансова стойност на отписани активи	74	535
Приходи от освобождаване от активи	121	761
Общо	47	226

2.2.10. Разход за данъци

Вид разход	2014 г.	2013 г.
Изменение на отсрочени данъци	78	(9)
Общо	78	(9)

Съгласно действащото законодателство печалбите се облагат с корпоративен данък в размер 10%. За изчисляване размера на отсрочените данъци е ползвана ставка 10%, която се очаква да е валидна при обратното проявление.

3. ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

3.1 Данъчен ефект на компонентите на Друг всеобхватен доход

Компоненти	31 декември 2014			31 декември 2013		
	преди данък	данък	след данък	преди данък	данък	след данък
Друг всеобхватен доход						
Актьорски печалби и загуби	(236)		(236)	(221)		(221)
Друг всеобхватен доход	(236)	-	(236)	(221)	-	(221)

ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

1. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Собственик на капитала на дружеството упражняващ контрол
 Министерството на земеделието и храните

Други свързани лица
 Предприятия собственост на Министерството на земеделието и храните

Ключов ръководен персонал
 Ивайло Кирилов Първанов

“НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ” ЕАД
Приложения към финансови отчети
за годината, завършваща на 31.12.2014

Александър Тодоров Христов
 Емил Димитров Гуцеров
Приходи от свързани лица

Клиент	Вид сделка	2014 г.	2013 г.
Министерството на земеделието и храните	приходи от ОППВ	10 617	4 758
Общо		10 617	4 758

Вземания от свързани лица

Клиент	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Министерството на земеделието и храните	4 723	10 675
Общо	4 723	10 675

Задължения към свързани лица

Доставчик	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Министерството на земеделието и храните	5 843	210
Общо	5 843	210

Получени заеми от свързани лица - условия по заеми

Кредитор	Договорен размер на кредита	Л. %	Падеж	Обезпечения
Югозападно ДП	2383	1%	25.11.15	Запис на заповед
Югоизточно ДП	2000	1%	01.12.15	Запис на заповед
Южножцентрално ДП	2374	1%	25.11.15	Запис на заповед

Получени заеми от свързани лица - задължения

Кредитор	Краткосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви
Югозападно ДП	2 383	27
Югоизточно ДП	2 000	24
Южноцентрално ДП	2 374	25
Общо	6 757	76

Получени заеми от свързани лица - разходи за лихви

Банка / Кредитор	Задължение	Начислени	Платени	Задължение
	31.12.2013 г.	през 2014 г.	през 2014 г.	31.12.2014 г.
Югозападно ДП	2	25		27
Югоизточно ДП	4	20		24
Южножцентрално ДП	2	23		25
Общо	8	68	-	76

Доходи на ръководство

Вид	Начислени суми за: възнаграждения и осигуровки за периода
Съвет на директори	44

Изпълнителен директор	48
Общо:	92

2. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Дружеството използва различни източници за финансиране на своята дейност като това са както собствени така и заемни средства от банки и свързани лица.

Вид	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Общо дългов капитал, т.ч.:	23 515	24 330
Финансови пасиви	6 833	10 764
Търговски и други задължения	16 682	13 566
Намален с:		
паричните средства и парични еквиваленти	(1 831)	(398)
Нетен дългов капитал	21 684	23 932
Общо собствен капитал	58 580	65 237
Общо капитал	80 264	89 169
Съотношение на задлъжнялост	0,27	0,27

3. ФИНАНСОВИ РИСКОВЕ

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху минимизирането на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на неговата дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

31.12.2014 г.	Просрочени		С ненастъпил падеж	Общо
	обезценени	не обезценени		
Текущи активи	-	11 798		11 798
Текущи търговски и други вземания от свързани лица		4 723		4 723
Текущи търговски и други вземания	4 282	7 075		11 357
Текущи търговски и други вземания-обезценка	(4 282)			(4 282)
Общо финансови активи	-	11 798		11 798

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Текущо матурирестът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа необходимата информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

31.12.2014 г.	на виждане	до 1 м.	7-12 м.	без матурирест	Общо
Нетекущи активи	-	-	-	-	-
Текущи активи	1 831	9 606	1 751	4 723	17 911
Текущи търговски и други вземания от свързани лица				4 723	4 723
Текущи търговски и други вземания		9 606	1 751		11 357
Парични средства и парични еквиваленти	1 831				1 831
Текущи пасиви	-	9 426	7 510	-	16 936
Текущи финансови пасиви към свързани лица			6 900		6 900
Текущи търговски и други задължения към свързани лица			210		210
Текущи търговски и други задължения		9 426	400		9 826
Нетен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	1 831	180	(5 759)	4 723	975
Кумулативен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	1 831	2 011	(3 748)	975	975
Общо финансови активи	1 831	9 606	1 751	4 723	17 911
Общо финансови пасиви	-	9 426	7 510	-	16 936
Общо Нетен ликвиден дисбаланс	1 831	180	(5 759)	4 723	975
Общо Кумулативен ликвиден дисбаланс	1 831	2 011	(3 748)	975	975

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци от даден инструмент ще варира поради промените в пазарните цени. Пазарните цени включват четири типа риск: лихвен, валутен, стоков и друг ценови риск, какво е и рискът за цената на собствения капитал. Финансовите инструменти, които биват засегнати от пазарния риск, включват заеми и привлечени средства, депозити, инструменти на разположение за продажба и деривативни финансови инструменти.

Лихвен риск

Лихвеният риск произтича от колебанията в цената на финансов инструмент в зависимост от промените в лихвените нива.

Дружеството не е изложено на лихвен риск понеже финансовите му пасиви се олихвяват по фиксирани проценти.

Валутен риск

Валутният риск произтича от колебанията в обменните курсове на валутите. Дружеството не е изложено на валутен риск понеже финансовите му активи и пасиви са в български лева.

4. КОРЕКЦИЯ НА ГРЕШКИ

През 2014 г. не са извършвани корекции във връзка със грешки и промяна на счетоводна политика.

5. Ключови приближителни оценки и преценки на ръководството с висока несигурност

В настоящи финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и

приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

5.1. ОБЕЗЦЕНКА НА ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден актив от Имотите, машините и съоръженията е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка.

Към 31.12.2014г. не е извършена обезценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване.

5.2. ОБЕЗЦЕНКА НА МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Към края на отчетния период ръководството прави преглед на наличните материални запаси - материали, продукция, стоки, за да установи дали има такива, на които нетната реализуема стойност е по-ниска от балансовата им стойност. При този преглед към 31.12.2014 г. не са установени индикации за обезценка на материални запаси.

5.3. ОБЕЗЦЕНКА НА ВЗЕМАНИЯ

Към края на всеки отчетен период ръководството извършва преглед на приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания.

Обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. За такива доказателства ръководството приема: установяването на значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

За част от клиентите, с които Дружеството поддържа дългосрочно търговско сътрудничество се допуска по-дълъг период. След изтичане на обичайният или конкретно договорен период, ръководството прави преглед на цялата експозиция на клиента и преценява наличието на условия за обезценка. Тези обстоятелства се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка.

Възрастова структура на търговските вземания от несвързани лица към 31.12.2013г.:

период на възникване	сума	относителен дял
До 90 дни	885	9%
от 91 – 180 дни	5 962	62%
от 181 – 360 дни	1 283	13%
от 1 до 2 години	504	5%
над 2 години	972	10%
Общо	9 606	100%

Движение на обезценката на търговски вземания от несвързани лица и вземания по съдебни спорове :

	31.12.2014 г.	31.12.2013 г.
Салдо в началото на годината	3 276	-
Отчетени през годината обезценки	1 006	3 276
Салдо в края на годината	4 282	3 276

5.4. ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОДИ ПО ДОГОВОРИ ЗА СТРОИТЕЛСТВО (ДЪЛГОСРОЧНИ ДОГОВОРИ ЗА УСЛУГИ)

Към края на отчетния период, ръководството на дружеството извършва преглед на незавършените строителни договори/дългосрочни договори за услуги, чрез метода процент на завършеност. Приходите се признават до размера на направените разходи.

5.5. АКТЮЕРСКИ ОЦЕНКИ

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

6. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Дружеството има вземания по договори за оперативен лизинг

Бъдещи минимални лизингови плащания				
	До 1 г.	От 1 г.-до 5 г.	Над 5 г.	Общо
Лизингови плащания	1 220	3 016		4 236
Общо	1 220	3 016	-	4 236

Заеми

За получените заеми от свързани лица са издадени записи на заповед в полза на кредиторите, в размер на номиналната стойност.

Съдебни дела

Дружеството е страна по множество дела, като в резултат на големия обем и честите смени в административния персонал към момента не е възможно да се оценят потенциалните ангажименти по всички съдебни спорове. Поради това Ръководството е приело политика да признава като текущи, разходите по окончателно решените срещу на „Напоителни системи“ съдебни дела, съответно като вземане единствено при получаване на присъдените суми за делата, при които дружеството е ищец.

7. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 09.03.2015 г. в Търговския регистър е вписан клон Бургас с адрес гр. Бургас, ул. "Фердинандова" № 3.

8. ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Ръководството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността. В резултат на дейността си през текущия и предходните периоди Дружеството отчита загуби, а текущите пасиви надвишат текущите активи. Независимо от влошеното финансово състояние на дружеството към 31.12.2014 г. Ръководството е уверено, че с промените в Закона за водите ще поддържа нормална дейност и в бъдеще, чрез повишаване на ефективността и оптимизиране на дейността, както и чрез осигурено достатъчно по обем и характер финансиране, свързано най-вече с оперативни програми на Европейския съюз.

9. ОПОВЕСТЯВАНЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ

Дружеството оповестява начислени през 2014 г. суми за услуги, предоставени от регистрирани одитори в размер на 20 хил. лева без ДДС. Не са получавани други услуги от независимия одитор през 2014 година.

10. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

С писмо Изх. № 70-227 от 17.01.2014 г. на Министъра на земеделието и храните, във връзка с промени в третирането на държавните помощи от Европейското законодателство, Дружеството е

уведомено, че: съгласно Решение С (2011) 9380, което влиза в сила от 31.01.2012 г. и отменя Решение на ЕК 2005/842/ЕО от 28.11.2005 г., безвъзмездното ползване върху обектите от хидромелиоративната инфраструктура е с краен срок на приложение 31.01.2014 г. Съгласно чл. 10 (а) от Решение С (2011) 9380 всяка схема за помощ, въведена преди влизането му в сила, която е била в съответствие с вътрешния пазар и е била освободена от изискването за уведомяване в съответствие с Решение на ЕК 2005/842/ЕО от 28.11.2005 г., продължава да бъде съвместима с вътрешния пазар и да бъде освободена от изискването за уведомяване за срок от две години или до 31.01.2014 г.

С промени в Закона за водите от 07.03.2014 г. е регламентирана дейността по ОПВВВ и редът за заплащането на услугата, а тя е възложена на Дружеството, като са предвидени и компенсации за периода 2011 – 2013 г., през който дружеството не е получавало възнаграждение във връзка с това. В тази връзка през текущия период е извършена проверка от Агенция за държавна финансова инспекция, в резултат, на която на Дружеството са възстановени разходи в размер на 8 890 хлв. и са отказани такива в размер на 1 785 хлв., които са отписани в текущия резултат /т. 2.2.6./

11. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Показатели	2014 г.	2013 г.	Разлика	
	Стойност	Стойност	Стойност	%
Дълготрайни активи /общо/	73 109	76 845	(3 736)	-5%
Краткотрайни активи в т.ч.	19 345	24 080	(4 735)	-20%
Материални запаси	2 958	2 939	19	1%
Краткосрочни вземания	14 556	20 404	(5 848)	-29%
Парични средства	1 831	737	1 094	148%
Обща сума на активите	92 454	100 925	(8 471)	-8%
Собствен капитал	58 580	65 237	(6 657)	-10%
Финансов резултат	(6 421)	(14 287)	7 866	-55%
Дългострочни пасиви	4 419	4 968	(549)	-11%
Краткосрочни пасиви	29 455	30 720	(1 265)	-4%
Обща сума на пасивите	33 874	35 688	(1 814)	-5%
Приходи общо	32 907	30 080	2 827	9%
Приходи от продажби	29 391	25 839	3 552	14%
Разходи общо	39 297	44 602	(5 305)	-12%

Коефициенти	2014 г.	2013 г.	Разлика	
	Стойност	Стойност	Стойност	%
Рентабилност:				
На собствения капитал	(0,11)	(0,22)	0,11	-50%
На активите	(0,07)	(0,14)	0,07	-51%
На пасивите	(0,19)	(0,40)	0,21	-53%
На приходите от продажби	(0,22)	(0,55)	0,33	-60%
Ефективност:				
На разходите	0,84	0,67	0,16	24%
На приходите	1,19	1,48	(0,29)	-19%
Ликвидност:				
Обща ликвидност	0,66	0,78	(0,13)	-16%
Бърза ликвидност	0,56	0,69	(0,13)	-19%
Незабавна ликвидност	0,06	0,02	0,04	159%
Абсолютна ликвидност	0,06	0,02	0,04	159%
Финансова автономност:				
Финансова автономност	1,73	1,83	(0,10)	-5%
Задлъжнялост	0,58	0,55	0,03	6%

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

за 2014 година

на “НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ” ЕАД

ПРИЕТ С ПРОТОКОЛ ОТ 24.04.2015 г. НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ

**НАСТОЯЩИЯТ ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА Е ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С РАЗПОРЕДБИТЕ
НА ЧЛ. 33 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО И ИЗИСКВАНИЯТА НА ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН**

Годишният доклад за дейността представя коментар и анализ на финансовия отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на “Напоителни системи” ЕАД. Докладът съдържа информацията по чл. 33, ал. 1 от Закона за счетоводството, чл. 187 д и чл. 247 от Търговския закон.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Фирмено наименование „Напоителни системи” ЕАД

ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ И ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ С ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ

Предметът на дейност на дружеството е стопанисване, експлоатация, ремонт, поддържане, разширение, инвестиране, проучване и проектиране, научно-изследователска, развойна, инженерингова дейност за комплексно използване на хидромелиоративния фонд; доставка и продажба на вода за напояване и промишлено водоснабдяване; мелиоративно и селскостопанско строителство; търговия в страната и чужбина; производство и търговия със селскостопанска продукция, дървен материал, електроенергия, риба и рибни продукти; извършване на специализирани работи и услуги; отдаване под наем на хидротехнически съоръжения и сгради; обучение, квалификация и преквалификация на кадри за хидромелиоративно строителство; експлоатация и поддържане на хидромелиоративния фонд; почивно дело, туризъм, ресторантьорство и хотелиерство, както и всички дейности, незабранени със закон.

Основните дейности с обществена значимост, които дружеството извършва са:

- поддържа и експлоатира държавния хидромелиоративен фонд за улавяне, съхранение, покачване, разпределение и реализация на вода за напояване на земеделските култури, като с част от стопанисваните съоръжения доставя вода за промишлени и други нужди, в това число условно чиста вода за В и К дружества.

- стопанисва, поддържа и експлоатира обекти и съоръжения, чието основно предназначение е предпазване от вредното въздействие на водите, в това число предпазване от наводнения на населени места, пътища, жп. линии, предприятия, земеделски земи и други обекти. Ефектът от тези хидромелиоративни съоръжения се реализира не само в селското стопанство, но и в останалите отрасли от националната икономика, поради което същите са с общонационално значение. Тези съоръжения са изградени с държавни средства и включват предпазни диги, Дунавски диги, корекции на реки, отводнителни полета и системи. По-голямата част от тези обекти са линейни, разположени са в землищата на много общини и кметства, и трудно могат да се поддържат в техническа изправност от други структури на регионално ниво.

- извършва дейности по стопанисване, поддръжка, експлоатация, опазване и мониторинг на 21 бр. комплексни и значими язовири, които съгласно чл. 13 от Закона за водите са публична държавна собственост. Със Заповед от 17.03.2011 год. Министърът на земеделието и храните е наредил на „Напоителни системи” ЕАД да приеме язовирите и да извършва посочените дейности съгласно Наредба № 13 за условията и реда за осъществяване на техническа експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях.

„Напоителни системи” ЕАД София поддържа и експлоатира държавния хидромелиоративен фонд за улавяне, съхранение, покачване, разпределение и реализация на вода за напояване на земеделските култури, като с част от стопанисваните съоръжения доставя вода за промишлени и др. нужди, в т. ч. за питейно - битово водоснабдяване на населението. Наред със съоръженията, имащи пряко отношение към поливния процес, дружеството стопанисва и такива, чието основно предназначение е предпазване от вредното въздействие на водите, в т.ч. предпазване от наводнения на населени места, пътища, жп. линии, предприятия, земеделски земи и други обекти. Ефектът от тези хидромелиоративни съоръжения се реализира не само в селското стопанство, но и в останалите отрасли от националната икономика, поради което същите са с общонационално значение. Тези съоръжения включват предпазни диги, Дунавски диги, корекции на реки, отводнителни полета и системи.

Освен тях дружеството стопанисва, поддържа и експлоатира 21 бр. комплексни и значими язовири. Съгласно чл. 13 от Закона за водите всички тези съоръжения и язовири са публична държавна собственост, извадени са от баланса на дружеството и се отчитат като задбалансови активи. По-голяма част от тези обекти са линейни, разположени са в землищата на много общини и кметства, и трудно могат да се поддържат в техническа изправност от други структури на регионално ниво. Изискванията за инженерна сигурност на съоръженията налагат

научнообосновани методики за системен технически контрол, пълна и точна координация при поддържането, наблюденията, измерванията и действия при екстремни условия.

УЧРЕДЯВАНЕ И РЕГИСТРАЦИЯ

“Напоителни системи” ЕАД е еднолично акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон, със 100 % държавно участие и принципал – Министъра на земеделието и храните.

Дружеството е създадено чрез преобразуването на държавна фирма „Хидромелиоративни системи“ София с решение от 08.12.1993 год. на Софийски градски съд фирмено отделение, четвърти състав, по фирмено дело № 1798/1991 год., с основен предмет на дейност стопанисване, експлоатация, поддържане на хидромелиоративния фонд, доставка и продажба на вода за напояване и промишлено водоснабдяване с основна сфера на дейност по НКИД КОД 0161 - Спомагателни дейности в растениевъдството.

Дружеството е вписано в регистъра за държавните и общински предприятия под № 514 том 10, р.П, стр. 71 по фирмено дело 1798/1991 год.

Дружеството е учредено без срок за действие относно предмета на дейност.

Последните промени в Устава са вписани в регистъра на търговските дружества, а последните промени в органите за управление - в Агенцията по вписванията.

СОБСТВЕНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ

Напоителни системи“ ЕАД - София е търговско дружество със 100% държавно участие и принципал Министърът на земеделието и храните. Дружеството е с едностепенна форма на управление - Съвет на директорите.

Съставът на последния Съвет на директорите е следния:

Александър Тодоров Христов - Председател на съвета на директорите

Ивайло Кирилов Първанов - член

Емил Димитров Гущеров - член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор - Ивайло Кирилов Първанов

АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

Деноминацията на капитала на дружеството е вписана с решение № 17 от 15.12.1999 г., като към 31.12.2013 г. съдебно регистрираният капитал възлиза на 20 949 436 лв., разпределен на 20 949 436 бр. поименни акции с номинал 1,00 лв. за акция.

Със Заповед на Министъра на земеделието и храните РД 59-13 / 21.02.2014 г., вследствие на вливането на “Хидромелиорации-Севлиево” ЕАД, е увеличен регистрирания капитал на “Напоителни системи” ЕАД на 25 452 628 лв., разпределен на 25 452 628 поименни акции с номинал 1,00 лв. за акция. Увеличението е вписано на 27.04.2014 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията. Във връзка с това обстоятелство е актуализиран Устава на дружеството.

СЕДАЛИЩЕ И АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ

гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136 ет. 3;

Телефон: 02/ 8561177,8085000;

Факс: 02/ 8564842

e-mail : office.central@irrigationsystems.bg

СТРУКТУРА НА ДРУЖЕСТВОТО

През 2014 г. „Напоителни системи“ ЕАД е структурирано в Централно управление и 13 клона в страната, чрез които осъществява предмета си на дейност:

Клон Черно море - гр. Варна 9000, район р-н Одесос, ул. “Христо Ботев” №10
Клон Тополница - гр. Пазарджик 4400, ул. “Пловдивска” № 3
Клон Среден Дунав- гр. Плевен 5800, ул. “Дойран” №136
Клон Марица - гр. Пловдив 4000, район р-н Централен, бул. “Марица” № 122
Клон Долен Дунав, - гр. Русе 7012, ул. “Борисова” № 52, ет. 1
Клон Средна Тунджа, - гр. Сливен 8800, ул. “Д. Пехливанов” № 10
Клон София, гр. София, - гр. Елин Пелин 2100, пл. “Независимост” № 18
Клон Горна Тунджа - гр. Стара Загора 6000, бул. Митрополит Методий Кусев № 2
Клон Струма-Места - гр. Дупница 2600, ул. “Св. Ив. Рилски” № 20
Клон Мизия – гр. Враца 3000, бул. „Христо Ботев“ № 178
Клон Видин – гр. Видин 3700, ул. „Цар Александър“ 13
Клон Хасково – гр. Хасково бул. „Раковски“ № 1
Клон Шумен – гр. Шумен ул. „Пета“ № 1

ОДИТОР

Одитор на дружеството е Д.Е.С. Калин Апостолов – Регистриран одитор, вписан в ИДЕС с диплома № 0657. За целта е сключен договор с предприятието на регистрирания одитор – „КА-ОДИТ“ ЕООД с ЕИК 200784953, регистрирано съгласно Търговския закон на Република България на 23.07.2009 г. с основна дейност извършване на независим финансов одит. Адресът на офиса е : гр. София 1000 бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 54, e-mail : office@kaaudit.bg , тел. 981 09 22, факс 988 50 37

ОБСЛУЖВАЩИ БАНКИ

„Сибанк“
„Първа инвестиционна банка“ АД
„Търговска банка Д“ АД
„Централна кооперативна банка“ АД
„Интернешънъл АсетБанк“ АД
„Банка ДСК“ АД

ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика.

Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите МСС (МСС 1, МСС 2, МСС 7, МСС 8, МСС 10, МСС 10, МСС 16, МСС 18, МСС 19, МСС 20, МСС 21, МСС 23, МСС 27, МСС 28, МСС 29, МСС 31, МСС 32, МСС 34, МСС 36, МСС 38, МСС 39, МСС 40, МСС 41; и актуалните МСФО, като финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

С цел осигуряване на независима и обективна оценка на финансовите отчети и спазване на Закона за счетоводството годишният отчет се проверява от регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит. Финансовите отчети се изготвят съгласно Международните счетоводни стандарти и Международните стандарти за финансово отчитане. Текущата финансово-счетоводна дейност на дружеството е обект на периодичен контрол от страна на Сметната палата и вътрешния одит на МЗХ, както и от страна на Съвета на директорите и изпълнителния директор. Дружеството има утвърдена система за финансово управление и контрол.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ

„Напоителни системи“ ЕАД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, състоящ се от 3 члена. Членовете на Съвета на директорите се избират от принципала – Министъра на земеделието и храните.

През 2014 година съставът на Съвета на директорите е бил следният :

Димитър Методиев Иванов - през периода от 19.07.2013 г. до 19.11.2014 г.
Иван Христов Марков – през периода от 22.07.2013 г. до 19.11.2014 г.
Божидар Йорданов Василев – през периода от 10.09.2013 г. до 09.12.2014 г.
Александър Тодоров Христов – през периода след 20.11.2014 г.
Ивайло Кирилов Първанов - през периода след 20.11.2014 г.
Емил Димитров Гущеров - през периода след 10.12.2014 г.

През 2014 година дружеството е представлявано и управлявано от следните изпълнителни директори :

Димитър Методиев Иванов - през периода от 15.11.2013 г. до 27.11.2014 г.
Ивайло Кирилов Първанов - през периода след 28.11.2014 г.

За членовете на Съвета на директорите не са предвидени привилегии или изключителни права да придобиват акции и облигации на дружеството.

Информация относно възнагражденията на членовете на Съвета на директорите
През 2014 година получените доходи от членовете на Съвета на директорите са следните:

Име, презиме и фамилия	получен доход през 2014 г. в лева
Димитър Методиев Иванов	17 168
Иван Христов Марков	0
Божидар Йорданов Василев	20 900
Ивайло Кирилов Първанов	2 295
Александър Тодоров Христов	2 818
Емил Димитров Гущеров	1 105

През 2014 година получените доходи от изпълнителните директори са следните:

Име, презиме и фамилия	получен доход през 2014 г. в лева
Димитър Методиев Иванов	42 281
Ивайло Кирилов Първанов	6 072

Информация относно участието на лица - ключови ръководни органи като неограничено отговорни съдружници, участие в управлението и притежаване на 25 и повече на сто от капитала на други дружества

Ивайло Кирилов Първанов участва в следните търговски дружества :
съдружник с 50% участие и управляващ на „Трайкорект“ ООД
едноличен собственик и управляващ на „Дабъл Ю“ ЕООД
едноличен собственик и управляващ на „Интерфон“ ЕООД

Александър Тодоров Христов е едноличен собственик и управляващ на „Армира“ ЕООД

ЧИСЛЕНОСТ И СТРУКТУРА НА ПЕРСОНАЛА

	среден списъчен брой към за 2013 г.	среден списъчен брой към за 2014 г.
Общо заети	1 782	1 870
Ръководни служители	83	89
Аналитични специалисти	127	133
Приложни специалисти	320	329
Помощен персонал	96	97
Персонал, зает с услуги	22	32
Квалифицирани работници	241	242
Оператори на машини и съоръжения	160	141
Нискоквалифицирани работници	733	807

Средносписъчният брой и структурата на персонала през 2014 година нямат съществени изменения в сравнение с 2013 година. Увеличението на числеността е свързано с откриването на 3 нови клона през 2014 г.

II. КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПАЗАРА

Основните макроикономически показатели, които оказват въздействие на стопанската среда в страната са следните :

Показател	към 31.12.2013	към 31.12.2014 предварителни данни
БВП по текущи цени в млн. лв.	80 282	82 164
БВП на сектор Селско, горско и рибно стопанство	3 778	3 722
Реален растеж на БВП	0,9	0,6
Инфлация /дефлация	0,9	-1,4
Коефициент на безработица в края на годината	13	10,6

„Напоителни системи” ЕАД няма конкурентни предприятия в своята област. През 2014 липсва растеж в селскостопанския сектор, което се отрази върху финансовите показатели на дружеството.

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА

Дейността на „Напоителни системи” ЕАД е в пряка връзка с държавната политика в областта на хидромелиорациите. Поддържането на обектите за защита от вредното въздействие на водите е услуга от общ икономически интерес, която се финансира от държавния бюджет. Освен това цената на водата за напояване се определя със заповед на министъра на земеделието и храните.

От друга страна дейността на дружеството има важно значение за поливното земеделие в страната, както и за защитата на територията, населението и инфраструктурата от вредното въздействие на водите.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СДЕЛКИТЕ, СКЛЮЧЕНИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Заеми, получени от свързани лица

Във връзка с критичното финансово състояние на Напоителни системи” ЕАД в изпълнение на заповеди на министъра на земеделието и храните са сключени договори за заем както следва :

Предприятие	дата на договор за заем	сума
Южноцентрално предприятие	държавно 18.10.2013	2,000,000
Югозападно предприятие	държавно 04.11.2013	1,382,960
Югоизточно предприятие	държавно 04.12.2013	2,000,000
Югозападно предприятие	държавно 20.12.2013	1,000,000
Южноцентрално предприятие	държавно 21.12.2013	373,904
общо		6,756,864

Връщането на заетите суми трябва да се направи през периода ноември-декември на 2015 година.

Приходи от свързани лица

Клиент	Вид сделка	2013 г.	2014 г.
Министерството на земеделието и храните	приходи от ОППВ	4 758	10 617
Общо		4 758	10 617

Вземания от свързани лица

Клиент	31.12.2013 г.	31.12.2014 г.
Министерството на земеделието и храните	10 675	4 723
Общо	10 675	4 723

Задължения към свързани лица

Доставчик	31.12.2013 г.	31.12.2014 г.
Министерството на земеделието и храните	210	5 843
Общо	210	5 843

ОСНОВНИ КЛИЕНТИ

Солвей Соди АД
 Арон ООД
 Софийска Вода АД
 Водоснабдяване и канализация – Шумен ООД
 Агрополихим АД
 Провадсол ЕАД
 Илиеви – ТД – Илиев С-ие СД
 Балкан Райс ООД
 Кьосел Груп ООД
 ТЕЦ – Бобовдол ЕАД
 Агриндо ЕООД

ОСНОВНИ ДОСТАВЧИЦИ

Бент ойл АД
 Енерго-про България ЕАД
 ЧЕЗ Електро България АД
 ЕВН България Електроснабдяване ЕАД

ПСТ Холдинг АД

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

През отчетния период основният предмет на дейност на дружеството е запазен.

„Напоителни системи” ЕАД извършва поддръжка на водостопански съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите: защитни диги, корекции на реки, отводнителни системи – публична държавна собственост, съгласно чл.13, т.3 от Закона за водите и ретензионните язовири чрез изпълнение на следните дейности:

- обход и наблюдение за установяване на техническото и експлоатационно състояние на Дунавски и предпазни диги, корекции на реки и дерета, отводнителни полета и системи и съоръженията по тях;

- поддържане на проводимостта на корекции на реки и дерета, включващо почистването им от строителни, битови отпадъци и наносни отложения, премахване на израсналите във водното течение дървета, дънери, храсти и всички паднали или с опасност да паднат дървета;

- измервания и поддържане на проектните параметри на Дунавски и предпазни диги, корекции на реки и дерета, почистване на тревна, храстовидна и дървестна растителност, възстановяване на нарушени профили;

- поддържане и текущ ремонт на откритата и закрыта отводнителна мрежа и съоръженията на отводнителни полета и системи;

- експлоатация и поддържане техническата изправност на отводнителните помпени станции и съоръженията към тях;

- охрана на отводнителните помпени станции и съоръженията към тях;

- изграждане и поддържане на рампи за преминаване през дигите;

- извършване на системни огледи и наблюдения за установяване на техническото и експлоатационно състояние на ретензионните язовири; своевременно отстраняване на установени повреди нарушаващи конструктивната и технологична сигурност на съоръженията;

- извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи на съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водите при възникнали аварии, създаващи заплаха за персонала и населението, инженерна инфраструктура, населени места, за което своевременно се уведомяват експерти на Областните дирекции „Земеделие”, под чийто контрол същите се извършват незабавно.

През периода от месец октомври 2011 година до края на 2013 година дейностите по поддръжка на обекти за предпазване от вредното въздействие на водите са вменени на „Напоителни системи” ЕАД със заповед на министъра на земеделието и храните № РД 09-317 от 26.03.2012 г. За същия период дружеството не е получило финансиране за извършената работа, като натрупаните разходи за дейността възлизат на 12 810 689 лева с ДДС.

Със Заповед № РД 09-161 от 17.03.2011 г. министърът на земеделието и храните е наредил на „Напоителни системи” ЕАД да приеме 21 броя комплексни и значими язовири и да извършва дейностите по стопанисване, поддръжка, експлоатация, опазване и мониторинг съгласно Наредба № 13 за условията и реда за осъществяване на техническа експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях. Съгласно чл. 147 от тази наредба физическата и техническата охрана на язовирните стени и съоръженията се осъществява от собственика. Извършените разходи за охрана на язовирите за периода от 2011 до края на 2013 г. в размер на 1 955 986 лева не са възстановени на „Напоителни системи” ЕАД.

От 2009 година не са възстановени на дружеството 4 409 256 лева без ДДС за извършена безплатна поливка за всички земеделски култури без ориз в изпълнение на заповед на министъра на земеделието и храните.

С Протокол по чл. 232 а от Търговския закон Министърът на земеделието и храните е приел решение за преобразуването на „Хидромелиорации – Севлиево” ЕАД чрез вливане в „Напоителни системи” ЕАД. Поетите натрупани задължения на „Хидромелиорации – Севлиево” ЕАД в размер на 598 773 лева също не са възстановени на „Напоителни системи” ЕАД.

Общата сума на средствата, които „Напоителни системи” ЕАД трябва да получи от Министерството на земеделието и храните до 31.12.2013 г. възлиза на 19 774 704 лева.

Като последица от неосъщественото финансиране дружеството към 31.12.2013 г. има задължения към държавни предприятия в размер на 6 757 хлв., по банков кредит – 3 944 хлв., както и към търговски контрагенти.

С приетия на 07.03.2014 г. от Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Закона за водите са създадени предпоставки за преодоляване на критичното финансово състояние, до което е доведено „Напоителни системи” ЕАД след края на 2011 година. Промените в

закона регламентират статута на дейностите по защита от вредното въздействие на водите като услуга от общ икономически интерес, както и необходимостта от компенсиране на несправедливата финансова тежест, понесена от „Напоителни системи“ ЕАД.

В § 2 и § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите се урежда възстановяването на извършените разходи, представляващи несправедливо понесена финансова тежест от „Напоителни системи“ ЕАД през периода 2011 – 2013 г. и авансовото предоставяне на средства за посочените дейности през 2014 г.

В изпълнение на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите е прието Постановление № 69 на Министерския съвет от 23.03.2014 г. Чрез бюджета на МЗХ са предоставени на „Напоителни системи“ ЕАД авансови средства за 2014 г. в размер на 15 млн. лв. с ДДС.

Предоставените с Постановление № 69 на Министерския съвет от 2014 г. 15 млн. лв. автоматично са погълнати от най- приоритетните задължения на дружеството : към НАП- 1,7 млн. лв. натрупани стари задължения; просрочен банков кредит – 1,9 млн. лв.; запори по изпълнителни дела- 2,6 млн. лв. (в т.ч. от Лукойл) ; нововъзникнали задължения към НАП – 3 млн. лв; заплати за 4 месеца – 4,2 млн. лв.; ел. енергия и горива – 1,6 млн. лв.

В изпълнение на § 2 от същия закон в срок до 31.03.2014 г. следваше да бъдат възстановени средствата, представляващи несправедливо понесена финансова тежест от „Напоителни системи“ ЕАД през периода 2011 – 2013 г. Забавянето на изпълнението на § 2 води до нова ликвидна криза за дружеството и невъзможност да се платят заплатите за месеците юни, юли и август.

С Постановление № 298 на Министерския съвет от 19.09.2014 г. са предоставени още 4,5 млн. лв. с ДДС или общо по § 3 през 2014 година са предоставени 19,5 млн. лв. с ДДС. Средствата по § 3 са значително повече от необходимите за изпълнение на договора за ОПВВВ и са предоставени по този ред поради невъзможността да се одобрят разходите по § 2 своевременно, както и поради критичното финансово състояние на дружеството. След уточняване и одобряване на разходите за 2014 г. ще бъде направено предложение за прихващане на средства между параграфи 3 и 2.

С ПМС № 364 от 06.11.2014 г. в изпълнение на § 4, ал. 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за водите беше приета „Методика за определяне размера на несправедливата финансова тежест въз основа на нетните разходи, понесени от търговско дружество „Напоителни системи“ ЕАД, на което със закон е възложено задължението за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите на територията на цялата страна“.

Със Заповед № ФК-10-1095 от 26.09.2014 г. на директора на АДФИ е възложена финансова инспекция за „Проверка за законосъобразност относно извършените разходи от „Напоителни системи“ ЕАД за осъществяване на обществената услуга за защита от вредното въздействие на водите, в т.ч. и документалната обосновааност на извършените разходи за периода от 2011 г. до 2013 г.“.

След приключването на финансовата инспекция с Постановление № 410 от 12.12.2014 г. на Министерския съвет са предоставени 5 000 000 лева с ДДС за изпълнението на § 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите. Предоставянето на средствата създаде възможност да се платят заплатите за месеците септември, октомври и ноември, частично да се погасят натрупани най- приоритетни задължения към енергоразпределителните дружества и за горива, както и частично да се платят натрупани задължения към НАП.

Извършената инспекция от АДФИ потвърди само направените от „Напоителни системи“ ЕАД разходи за ОПВВВ. Освен тях на дружеството не са възстановени разходи за охрана на язовири – публична държавна собственост, безплатна поливка, възложена от МЗХ през 2009 година и поетите задължения на „Хидромелиорации“- Севлиево. По отношение на тези средства също е наложително да се намери решение за възстановяването им на дружеството.

„Напоителни системи“ ЕАД чрез своите поделения в страната доставя вода за следните нужди: напояване, В и К дружества, промишлени предприятия, зареждане на рибарници, водно-електрически централи и други.

В напоителните системи са включени: комплексни и напоителни язовири, напоителни помпени станции, напорни водопроводи, деривационни канали, открита канална мрежа, закрыта тръбна мрежа, водохващания, изравнители и други съоръжения.

По начин на доставка на водата поливните площи се разпределят на гравитачни и помпени. Цената на услугата „водоподаване за напояване“ се определя ежегодно за следващия поливен сезон от Министъра на земеделието и храните.

Дружеството извършва строителна дейност на обекти по договори, финансирани от МКВП и Министерството на земеделието и храните

Дружеството чрез няколко клона формира приходи от производство и продажба на зърнени култури, риба, мед и др.

Дружеството отдава под наем неизползвани в дейността дълготрайни материални активи - терени, водоеми, сгради, помещения, машини, откъдето формира допълнителни приходи.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

“Напоителни системи” ЕАД има внедрена система за управление на качеството (СУК) за ISO 9001:2008, издадена на 27 март 2012 г. и валидна до 13 март 2015 г. Сертификата е подновен след извършен одит от „Си Джи Си“ и доклад от одиторите. Сертификата е издаден на 13.03.2015 г. и със срок на валидност до 12.03.2018 г. Подновеният сертификат е с обхват на дейност: Управление на строителството и поддръжка на благоустройствена инфраструктура, хидротехническо и хидромелиоративно строителство, преносни проводни (мрежи) на техническата инфраструктура и съоръженията към тях в областта на водоснабдяването, строежи необходими за предпазване и защита на населението и възстановяване на районите от бедствия и аварии. Консултантска дейност по хидротехническо строителство и инженеринг.

На 17 Декември 2013 г. беше стартирана публична покана по реда на ЗОП за избор на изпълнител за внедряване и поддържане на система за управление на околната среда в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 14001:2004.

“Напоителни системи” ЕАД има разработена документация за внедряване на системата за управление по отношение на околната среда (СУОС) за ISO 14001:2004 и Политика по управление на околната среда от 16.06.2014г. Предстои сертифициране на дружеството по международния стандарт ISO 14001:2004 до 16.06.2015г.

Извършването на сертифицирането е необходимо с оглед по-доброто реализиране на предмета на дейност и осъществяване на целите на дружеството въз основа на приетия бизнес план за развитие. Чрез сертификацията по ISO 14001:2004 ще се постигне повишаване на степента на удовлетвореност на клиентите, чрез предлагането на услуги с по-добро гарантирано качество; установяване на трайни конкурентни предимства и постигане на устойчиво присъствие на пазара; стремеж към устойчиво развитие и доказване на загриженост за постигане на стабилна система по опазване на околната среда, чрез контролиране на влиянието на дейностите ни върху околната среда, като се спазват всички законови разпоредби в тази област; необходимостта от постигане на строги предпазвателни мерки. При наличието на този международно признат сертификат по стандарт ISO 14001:2004 ще се разширят и възможностите за участие на дружеството в обществени поръчки.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Приходи

През 2014 година приходите от дейността са в размер на 32 907 х.лв. и са с 2 827 х.лв. повече от приходите през 2013 година и с 5 956 х.лв. по-малко от тези през 2012 година.

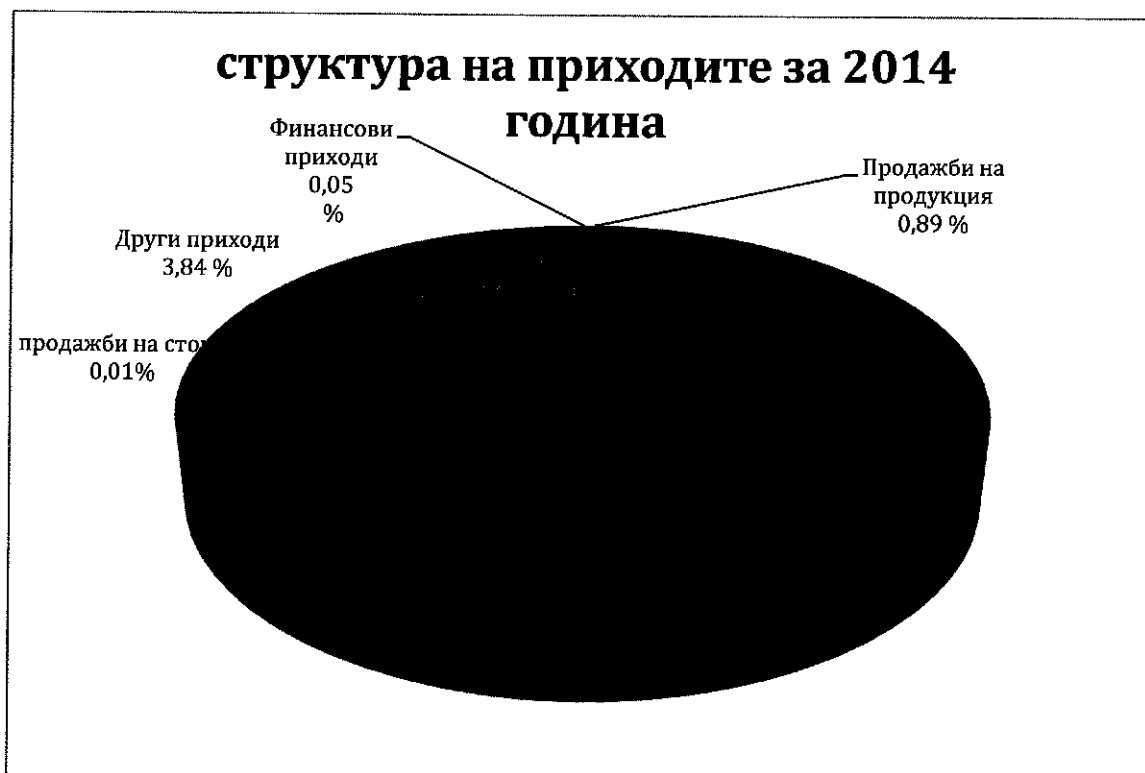
Приходите са реализирани изцяло на територията на Република България.

В структурата на приходите най-голям дял имат приходите от услуги в размер на 27 831 х.лв., като запазват относителния си дял в сравнение с предходните години. В основната си част те са формирани от доставки на вода. Приходите от подадена вода за напояване са в размер на 8 123 х.лв. и от промишлена вода, в т.ч. за В и К дружества, ВЕЦ, рибарници и др., в размер на 6 647 х.лв. Приходите от поддръжката на обекти за предпазване от вредното въздействие на водите са в размер на 10 617 х.лв.

Структура на приходите

ПРИХОДИ	2012	относителен дял 2012 година	2013	относителен дял 2013 година	2014	относителен дял 2014 година
Нетни приходи от продукция	557	1.43%	286	0.95%	294	0.89%
Нетни приходи от услуги	32 741	84.25%	24 747	82.27%	27 831	84.57%
Нетни приходи от продажби на стоки	6	0.02%	4	0.01%	4	0.01%
Други приходи	5 438	13.99%	802	2.67%	1 262	3.84 %
Приходи от финансираня	82	0.21%	4 233	14.07%	3 498	10.63 %
Финансови приходи	39	0.10%	8	0.03%	18	0.05%
Общо приходи	38,863	100.00%	30,080	100.00%	32 907	100.00%

С постановление № 201 от 2011 г. е прието решение за предоставянето на бюджетни средства за възстановяването на хидромелиоративна инфраструктура, за отводнителни и напоителни полета, за предпазване на земеделски земи от заливане и за предотвратяване на бедствия и аварии във връзка със строителството на обект Автомагистрала „Тракия (А-4) Оризово-Бургас“, участък ЛОТ 4 „Ямбол- Карнобат“ от км. 276+200 до км. 325+280. Съгласно споразумение с Министерството на земеделието и храните „Напоителни системи“ ЕАД изпълнява посочения обект. Дружеството има отчетени приходи през 2014 г. в размер на 3 233 х.лв. за посочения обект, финансирани от МЗХ.

Нетните приходи от продажба на продукция представляват 0,89 % от приходите. През 2014 година те са на стойност 294 х.лв. и са формирани от продажба на земеделска продукция – мед, зърнени култури, дървесина, трева и др.

Продажбата на стоки е свързана с почивна база.

РАЗХОДИ

Общо разходите за 2014 година са 39 297 х.лв. или с 12 % по – малко от разходите за 2013 г. Разходите по икономически елементи за 2014 година са 39 199 х.лв. или с 10 % по-малко от тези за 2013 година.

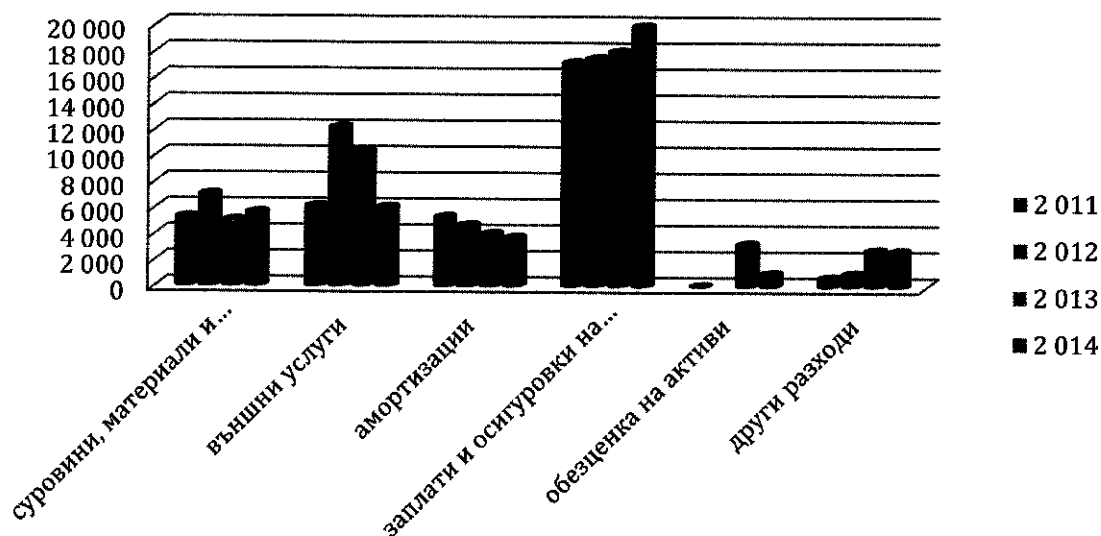
Структура и динамика на разходите по икономически елементи

Разходи по икономически елементи	2012	относителен дял 2012 година	2013	относителен дял 2013 година	2014	относителен дял 2014 година
Разходи за материали	7,047	16.61%	5,061	11.61%	5 655	14.43%
Разходи за външни услуги	12,187	28.73%	10,382	23.81%	6 084	15.52%

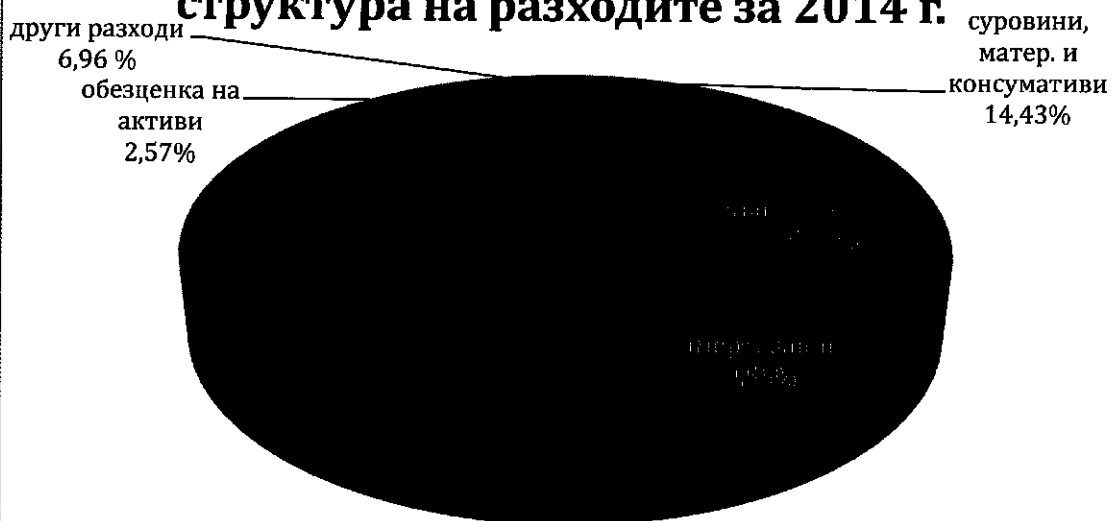

Разходи за амортизации	4,699	11.08%	4,040	9.27%	3 756	9.58%
Разходи за заплати и осигуровки	17,494	41.24%	18,034	41.37%	19 967	50.94%
Обезценка на активи		0.00%	3,276	7.51%	1 007	2,57%
Други разходи	995	2.35%	2,802	6.43%	2 730	6.96%
Общо	42 422	100.00%	43 595	100.00%	39 199	100.00%

разходи по икономически елементи

структура на разходите за 2014 г.

Разходите за суровини, материали и консумативи са увеличени в сравнение с тези през 2013 година с 594 х.лв. или с 12 %.

С 4 298 х.лв. или с 41 % са по – малко и разходите за външни услуги.

Намаляват разходите за амортизации поради остарялите съоръжения, машини и оборудване.

Разходите за заплати и осигурителни вноски са увеличени с 11 % заради новооткрити клонове. Увеличен е и техният относителен дял от 41 % на 51 %.

В други разходи са включени командировки, представителни разходи, глоби, неустойки и др.

Финансовите разходи са в размер 148 х.лв. и са намалени в сравнение с 2013 година близо 5 пъти.

IV. ИНВЕСТИЦИИ

„Напоителни системи“ ЕАД няма инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия.

През 2014 година дружеството не е осъществявало сделки за покупка и продажба на акции от капитала на други дружества.

Дружеството не е предоставяло заеми.

Придобитите през годината ДМА са на стойност 383 х.лв., а излезлите - на стойност 845 х.лв., съответно:

Видове активи	постъпили	излезли
земи и сгради	13	(93)
съоръжения	252	(139)
машини и оборудване	32	(291)
транспортни средства	10	(49)
други нетекущи активи	37	(27)
Общо	383	(845)

Придобитите нематериални дълготрайни активи са на стойност 21 х.лв. и представляват програмни продукти.

V. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

Нетекущи активи

видове активи	стойност към 31.12.2013 г.	стойност към 31.12.2014 г.
земи и сгради	30 654	29 734
съоръжения	42 746	40 955
машини и оборудване	2 369	1 875
транспортни средства	589	374
други нетекущи активи	224	140
капитализирани разходи	247	9
дълготрайни нематериални активи	16	22
Общо	76 845	73 109

Текущи активи

видове активи	стойност към 31.12.2013 г.	стойност към 31.12.2014 г.
материални запаси	2 939	2 958

търговски и други вземания	20 382	14 515
данъци за възстановяване	22	41
Пари	737	1 831
Общо	24 080	19 345

През 2014 година с решение на Съвета на директорите е направена обезценка на активи както следва :

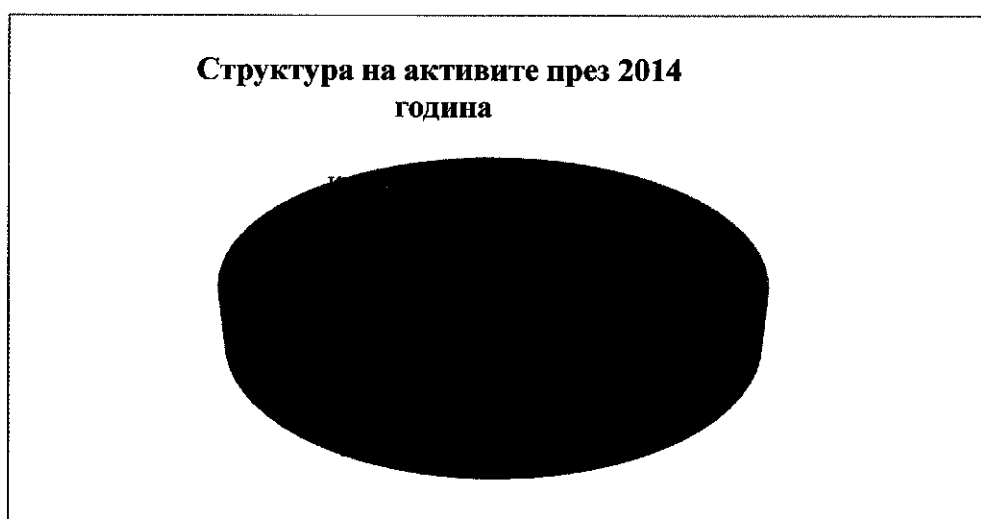
на вземания от контрагенти, просрочени над 1 година в размер на 872 031,84 лв. – 100 % обезценка.

на присъдени вземания, които не са събрани в продължение на години и няма вероятност да бъдат събрани, в размер на 69 690,98 лв. – 100 % обезценка.

на вземания по съдебни спорове, отнасящи се до контрагенти с липсваща вероятност за събираемост, в размер на 65 266,46 лв. – 100 %.

Обезценени са вземанията, за които съществува несигурност по отношение на тяхната събираемост.

Структурата на активите през 2014 г. е следната :

Собственият капитал на дружеството бележи спад в частта на резервите и в частта на натрупаните загуби.

Нетекущи пасиви

ПОКАЗАТЕЛИ / ГОДИНА	2013	2014
Нетекущи провизии	1 788	1 808
Пасиви по отсрочени данъци	1 308	1 386
Безвъзмездни средства, предоставени от държавата	1 872	1 225
Общо	4 968	4 419

Текущи пасиви

ПОКАЗАТЕЛИ / ГОДИНА	2013	2014
Текущи финансови пасиви	10 764	6 833
Текущи търговски и други задължения	13 566	16 682

Данъчни задължения	1 041	1 857
Задължения към персонала	3 506	3 055
Текущи провизии	1,793	972
Безвъзмездни средства, предоставени от държавата	50	56
Общо	30,720	29 455

Финансовите пасиви представляват задължения по заеми към Югозападното държавно предприятие, Югоизточното държавно предприятие и Южноцентралното държавно предприятие.

Хоризонтален анализ на баланса за периода 2009 – 2014 г.

ПОКАЗАТЕЛИ / ГОДИНА	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ	98,945	84%	90,871	83%	80,994	80%	81,411	78%	76,845	76%	73 109	79 %
КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ	18,359	16%	19,157	17%	14,851	20%	23,107	22%	24,080	24%	19 345	21 %
ОБЩО АКТИВИ	117,304	100%	110,028	100%	95,845	100%	104,518	100%	100,925	100%	92 454	100%
ДЪЛГОСРОЧНИ ПАСИВИ	4,109	4%	5,763	5%	4,223	4%	3,598	3%	4,968	5%	4 419	5%
КРАТКОСРОЧНИ ПАСИВИ	6,803	6%	10,421	9%	8,437	8%	20,964	20%	30,720	30%	29 455	32 %
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	106,392	91%	93,844	85%	83,185	88%	79,956	76%	65,237	65%	58 580	63 %
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	117,304	100%	110,028	100%	95,845	100%	104,518	100%	100,925	100%	92 454	100%

ПОКАЗАТЕЛИ / ГОДИНА	изменение при база 2009 година					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ	100	0.92	0.82	0.82	0.78	0.74
КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ	100	1.04	0.81	1.26	1.31	1.05

ОБЩО АКТИВИ	100	0.94	0.82	0.89	0.86	0.79
ДЪЛГОСРОЧНИ ПАСИВИ	100	1.40	1.03	0.88	1.21	1.08
КРАТКОСРОЧНИ ПАСИВИ	100	1.53	1.24	3.08	4.52	4.33
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	100	0.88	0.78	0.75	0.61	0.55
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	100	0.94	0.82	0.89	0.86	0.79

ПОКАЗАТЕЛИ / ГОДИНА	изменение при верижна база					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ	100	0.92	0.89	1.01	0.94	0.95
КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ	100	1.04	0.78	1.56	1.04	0.80
ОБЩО АКТИВИ	100	0.94	0.87	1.09	0.97	0.92
ДЪЛГОСРОЧНИ ПАСИВИ	100	1.40	0.73	0.85	1.38	0.89
КРАТКОСРОЧНИ ПАСИВИ	100	1.53	0.81	2.48	1.47	0.96
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	100	0.88	0.89	0.96	0.82	0.90
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	100	0.94	0.87	1.09	0.97	0.92

Дълготрайните активи през периода показват трайно изразена тенденция към намаляване. Краткотрайните активи варират като през 2014 година в сравнение с 2009 година се увеличават незначително.

Съотношение на финансова автономност и задлъжнялост

Година	Собствен капитал	Привлечен капитал	относителен дял на собствения капитал	относителен дял на привлечения капитал
2008	115 847	12,788	90%	10%
2009	106 392	10,912	91%	9%
2010	93 844	16,184	85%	15%
2011	83 185	12,660	87%	13%
2012	79 956	24,562	76%	24%
2013	65 237	35,688	65%	35%
2014	58 580	35,688	63%	37%

Собственият капитал на „Напоителни системи“ ЕАД е значително по-голям от привлечения. Собственият капитал бележи трайно изразена тенденция към намаляване. Привлеченият капитал през 2014 година в сравнение с 2008 година се увеличава тройно. Съотношението на собствения и привлечения капитал се променя в полза на привлечения.

Финансов резултат

година	счетоводен финансов резултат
2007	161
2008	182
2009	-8 572
2010	-13 286
2011	-2 263
2012	-7 607
2013	-14 287
2014	-6 421

През годините от 2009 до 2014 дружеството е на загуба, а през 2007 и 2008 има незначителна печалба. Загубите са покривани от резервите, които имат ясно изразена тенденция към намаление.

Основни финансово икономически показатели

Финансово - икономическото състояние на НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД е разгледано и анализирано въз основа на изготвени финансово - счетоводни документи, представени от дружеството - отчети за всеобхватния доход и отчет за финансовото състояние на дружеството за 2014 година, съпоставени със същия отчетен период за 2013 година.

През 2014 година дружеството приключва с финансов резултат загуба в размер на 6 421 х.лв. Общо приходите се увеличават с 9 % спрямо съпоставимия период, а общо разходите намаляват с 12 %.

Финансови показатели и коефициенти

№	Показатели	2013 г.	2014 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
1	Дълготрайни активи /общо/	76 845	73 109	(3,736)	-5%
2	Краткотрайни активи в т.ч.	24 080	19 345	(4,735)	-20%
3	Материални запаси	2 939	2 958	19	1%
4	Краткосрочни вземания	20 404	14 556	(5 848)	-29%
5	Парични средства	737	1 831	339	148%
6	Обща сума на активите	100,925	92 454	(8 471)	-8%
7	Собствен капитал	65 237	58 580	(6 657)	-10%
8	Финансов резултат	(14 287)	(6 421)	7 866	-55%
9	Дългострочни пасиви	4 968	4 419	(549)	-11%
10	Краткосрочни пасиви	30 720	29 455	(1 265)	-4%
11	Обща сума на пасивите	35 688	33 874	(1 814)	-5%
12	Приходи общо	30 080	32 907	2 827	9%
13	Приходи от продажби	25 839	29 391	3 552	14%
14	Разходи общо	44 602	39 297	(5 305)	-12%

№	Коефициенти	2013 г.	2014 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
Рентабилност:					
1	На собствения капитал	(0.22)	(0.11)	0.11	-50%
2	На активите	(0.14)	(0.07)	0.07	-51%
3	На пасивите	(0.40)	(0.19)	0.21	-53%
4	На приходите от продажби	(0.55)	(0.22)	0.33	-60%
Ефективност:					
5	На разходите	0.67	0.84	0.16	24%
6	На приходите	1.48	1.19	(0.29)	-19%
Ликвидност:					
7	Обща ликвидност	0.78	0.66	(0.13)	-16%
8	Бърза ликвидност	0.69	0.56	(0.13)	-19%
9	Незабавна ликвидност	0.02	0.06	0.04	159 %
10	Абсолютна ликвидност	0.02	0.06	0.04	159 %
Финансова автономност:					
11	Финансова автономност	1.83	1.73	(0.10)	-5%
12	Задлъжнялост	0.55	0.58	0.03	6%

Загубата през 2014 година е предпоставка за отрицателните стойности на показателите за рентабилност.

Показателите за ефективност са количествени характеристики на съотношението между приходите и разходите. Наблюдава се намаляване на ефективността на приходите.

Коефициентът на обща ликвидност, изразяващ отношението между краткотрайните активи и краткосрочните задължения е на стойност 0,66. Показателите за обща и бърза ликвидност намаляват в сравнение с 2013 година, а коефициентите за незабавна и абсолютна ликвидност се увеличават.

Финансовата автономност характеризира степента на финансова независимост на дружеството от кредиторите. Коефициентът на финансова автономност е съотношението между собствения капитал и общата сума на пасивите. През 2014 година коефициентът на финансова автономност е 1,73, като бележи намаление в сравнение с 2013 г. с 5 %.

Коефициентът на задлъжнялост показва колко задължения има дружеството на един лев собствен капитал.

VI. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Дружеството не осъществява научно-изследователска дейност и не генерира приходи и разходи във връзка с това

VII. РИСКОВИ ФАКТОРИ

ПОЛИТИЧЕСКИ РИСК

Политическите рискове са свързани с вътрешнополитически кризи и неблагоприятна промяна в законодателството. Дейността на „Напоителни системи“ ЕАД е в пряка връзка с държавния бюджет. Поддържането на обектите за защита от вредното въздействие на водите е услуга от общ икономически интерес, и несправедливо понесената финансова тежест от „Напоителни системи“ ЕАД следва да бъде компенсирана от държавата.

ВАЛУТЕН РИСК

Валутният риск е свързан с покачване или понижаване на валутните курсове, водещи до формиране на печалби или загуби.

Дружеството не е изложено на подобен риск, тъй като извършва дейност само на територията на страната и няма разплащания във валута.

ИНФЛАЦИОНЕН РИСК

Инфлационният риск представлява вероятност от повишаване на общото равнище на цените, вследствие на което намалява покупателната способност на местната валута. През последните години, в условията на валутен борд и рестриктивна фискална политика се поддържа ниско равнище на инфлация, а за 2014 година се наблюдава дефлация.

За „Напоителни системи“ ЕАД от важно значение е цената на електроенергията и на горивата.

ЛИХВЕН РИСК

Лихвеният риск е рискът от неблагоприятна промяна на лихвените равнища, която дава отражение върху лихвените разходи. През 2015 година очакванията са цената на финансовите услуги да няма съществено значение за дружеството.

СЕКТОРЕН РИСК

„Напоителни системи“ ЕАД не е изложено на секторен риск, тъй като няма конкурентни предприятия в своята област.

Рискът се обуславя от определянето на цената на водата, което не е базирано на пазарен принцип.

ФИРМЕН РИСК

Фирменият риск е свързан с характера на основната дейност на дружеството, с параметрите и организацията на технологичните процеси, техническото състояние на съоръженията и др. Проблем за мениджмънта на дружеството основно е лошото състояние на съоръженията, които са изградени преди десетилетия и не са поддържани.

Всички съоръжения на язовирите имат нужда от подмяна или рехабилитация. Първите съоръжения на обектите за опазване от вредното въздействие на водите са изградени през 1938 година, а най-новите преди 30-40 години и също е задължителна тяхната подмяна или рехабилитация. За целта в рамките на 5 годишен период са необходими 500 млн. лв. Поради липса на средства и неподдържане само в последните години са нанесени щети за над 40 млн. лв.

Работата на „Напоителни системи“ ЕАД е съпътствана от многократни и тежки аварии – скъсвания на предпазни диги, отнесени берми, изровени прагове, увредени брегозащитни и укрепващи съоръжения. Дългогодишната липса на поддръжка води до огромни загуби на вода и до повишаване на себестойността на доставяната промишлена вода и вода за напояване. Необходимостта от спешни мерки за намаляване на загубите се обуславя не само от икономическите съображения за дружеството, но и от въпросите, свързани с поддържането на водния баланс в страната и екологията.

VIII. ПЕРСПЕКТИВИ И РАЗВИТИЕ

С приетите на 07.03.2014 г. от Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Закона за водите са създадени предпоставки за преодоляване на критичното финансово състояние, до което е доведено „Напоителни системи“ ЕАД след края на 2011 година. Промените в закона регламентират статута на дейностите по защита от вредното въздействие на водите като услуга от общ икономически интерес, както и необходимостта от компенсиране на несправедливата финансова тежест, понесена от „Напоителни системи“ ЕАД.

Подписан е договор № РД 50-43 от 03.04.2014 г. между Министерството на земеделието и храните и „Напоителни системи“ ЕАД за извършването на обществената услуга за защита от вредното въздействие на водите, експлоатация и поддръжка на водостопански системи и съоръжения – публична държавна сабственост.

Ръководството на „Напоителни системи“ ЕАД извършва обстоен анализ на икономическото състояние на дружеството и на причините за натрупаните загуби през последните години. Очертани са и се конкретизират някои от мерките в тази насока, по които предстои да се работи :

1. От години е наложителна подмяна на ползваните нерентабилна техника и енергоемки съоръжения. 80 % от механизацията е остаряла – на повече от 25 години. Голяма част от

съоръженията в напоителните и отводнителни системи са енергоемки – старите помпи при дебит 50 л/сек. консумират 25 квч. ел. ен., докато новите – 5 квч., т.е. разликата е 5 кратна. Наложителна е също така подмяна на машинния и транспортен парк.

Дълготрайните материални активи са силно амортизирани, както се вижда от таблицата.

СПРАВКА ЗА СТЕПЕНТА НА АМОРТИЗИРАНост КЪМ 31.12.2014 Г.

видове активи	стойност на придобиване	амортизации	балансова стойност	степен на изхабяване
земи	18 683 021		18 683 021	0.00%
сгради	23 595 595	12 544 092	11 051 503	53.16%
съоръжения и предавателни устройства	75 737 231	34 783 195	40 954 037	45.93%
машини, оборудване, апаратура	10 336 009	8 461 515	1 874 494	81.86%
транспортни средства	6 052 870	5 678 992	373 878	93.82%
инвентар и обзавеждане	782 801	703 449	79 352	89.86%
компютърна техника	554 003	534 257	19 746	96.44%
Други ДМА	186 202	145 024	41 177	77.89%

2. Повишаване събираемостта на приходите, в т.ч. актуализиране на формата на договорите с предвиждане на по-голям размер на неустойките;

3. По предложение на „Напоителни системи“ ЕАД и с бързата намеса на МЗХ през месец април на 2014 година Управителният съвет на ДФ „Земеделие“ въведе изискване при отпускането на субсидии за напояване на земеделските производители, освен договор с „Напоителни системи“, да се прилага и уверение за липса на задължения към дружеството. Това доведе до по-добра събираемост на вземанията.

4. Засилване на контрола по отношение на действително подадените количества вода и повсеместно използване на съвременни измервателни уреди. До 1992 година измерването е било задължително и във всички системи са съществували пунктове за контрол на подадените количества вода. Сега са останали да функционират само измервателни уреди в началото на главни напоителни канали, като всички други в напоителните полета са унищожени и понастоящем измерването е изключение. Наложително е поставяне на нови измервателни устройства на клиентите. Липсва също така регистър на измервателните устройства (локация, тип, година на монтаж, извършени метрологични проверки). Проблем в това отношение представлява финансирането, тъй като едно качествено устройство струва 30-40 х.лв.;

5. Създаване на междуведомствени комисии за установяване и отстраняване на нерегламентираните водовземания. По предварителни изчисления това ще доведе до увеличаване на приходите с 2,5 – 3 млн. лв. годишно.

Необходимо е да се направи физическо проследяване на водопроводите за установяване на пропуснати клиенти, нерегламентирани отклонения и други нередности.

Мерки, като спиране на водоподаването, са социално неприемливи, тъй като ще доведат до оставане без вода и отопление на градове и големи предприятия.

6. Законодателни инициативи за контрол и санкции при нерегламентирано ползване на водоизточници;

7. Налице е проблем, свързан с формирането на таксите за водовземане, плащани от „Напоителни системи“ ЕАД към МОСВ. До 2013 година таксите са плащани по действително актувани водни маси към крайните потребители. Новите изисквания съгласно тарифата на МОСВ са таксите да се формират по отнетия обем вода посредством отговарящи на нормативните изисквания измервателни устройства или на база количествата вода по разрешителните за водовземане. Монтираните водомерни устройства в клоновете на „Напоителни системи“ ЕАД са малко на брой, неизправни или неотговарящи на нормативните изисквания. Дори да има модерни измервателни устройства основният проблем в случая се състои в това, че загубите в каналите до крайните потребители са огромни и промяната ще доведе до шесткратно увеличение на плащаните суми. Такова увеличение е непосилно за дружеството при настоящите условия. Плащането на новия размер на таксите, в който са включени загубите на вода, би следвало да доведе до увеличаване на цената на вода за напояване с 20 %, което би се отразило негативно

върху поливното земеделие в страната. В случая на дневен ред ще стои въпросът за фалирането или на поливно земеделие или на „Напоителни системи“ ЕАД. От друга страна плащането на загуби от изпарени и филтрирани води, които са се върнали в почвите и реките и реално не са използвани, считаме за неправилно. От „Напоителни системи“ ЕАД е направено предложение да се запази старият начин на формиране на посочените такси.

8. Завеждане на съдебни дела за събиране на стари вземания. Пречка в това отношение досега е липсата на средства за съдебни такси и разходи.

9. Оптимизация на разходите;

10. Оптимизиране числеността на персонала. Сега работещите в „Напоителни системи“ ЕАД наброяват около 1870 души. Предстои прецизиране на структурата и организацията на дейността.

11. Подобряване на вътрешната структура и координация.

12. Важен момент в бъдещото развитие на дружеството е свързан с поставяне на началото на работата по оперативните програми на Европейския съюз. Хидромелиоративните съоръжения в България са в лошо състояние. От десетилетия активите са неподдържани и начинът да се приведат в съответствие с европейските стандарти е чрез ползване на европейските фондове. Ръководството на дружеството има намерение да вложи усилия не само в инфраструктурни проекти, но и в такива, свързани с опазване на водите, екологията, научни методи за управление на водите и водостопанските обекти.

Друг важен момент е свързан с набелязването и изпълнението на мероприятия за ефективно използване на дълготрайните активи на дружеството. Тежкото финансово състояние на „Напоителни системи“ ЕАД в последните години е довело до понижена ефективност и ефикасност в това отношение. Предстоящите действия ще имат следните приоритетни насоки:

1. Уреждане на документи за собствеността. Понастоящем дружеството има неуредени актове за собственост за немалка част от имотите си. Една от пречките за изваждането на необходимите документи са неплатените местни данъци и такси – над 600 х.лв. Освен това за административни разходи (нотариални такси, скици, оценители и др.) са необходими над 800 х.лв. Спешното уреждане на документите за собственост се налага с оглед кандидатстването за изпълнение на инфраструктурни проекти по оперативните програми на ЕС.

2. Ремонтване на компрометирани обекти, в т.ч. обекти, представени чрез МЗХ в Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към МС, като стойността за последните възлиза на 14,9 млн. с ДДС;

3. Изготвяне на средносрочни и дългосрочни програми за ремонтване, реновиране, промяна на предназначението;

4. Изготвяне на дългосрочни програми за освобождаване от неизползваеми, негодни и ненужни дълготрайни активи. Ефектът в това отношение ще бъде свързан не толкова с получаването на приходи, колкото с намаляването на разходи за поддръжка, охрана, данък сгради и такса смет;

5. Подобряване на експлоатационните характеристики на хидромелиоративните съоръжения, в т.ч. свързани с намаляване загубите на вода, понижаване енергоемкостта, осъвременяване на измервателните уреди.

IX. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Като важно събитие, настъпило след края на отчетния период дружеството определя вписването на клон Бургас в Търговския регистър на 09.03.2015 г. с адрес гр. Бургас 8000, ул. “Фердинандова” № 3.

24.04.2015 г.

Изпълнителен директор:

ИВАЙЛО ПЪРВАНОВ

